

POROČILO O DELU IN POSLOVANJU
Nacionalne agencije RS za kakovost v visokem
šolstvu

V LETU 2013

**"Kakovost – zelo težko jo je pridobiti,
zelo lahko pa jo je izgubiti."**

Uvodna beseda

Leto 2013 je bilo za Nacionalno agencijo Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu (v nadaljevanju: agencija) izredno intenzivno. Agencija je poleg stalnih zadolžitev – akreditacij in reakreditacij oziroma zunanjih evalvacij visokošolskih zavodov, študijskih programov in višjih strokovnih šol – gostila skupino mednarodnih presojevalcev, ki je opravila zunanjo evalvacijo delovanja agencije po 2. in 3. delu evropskih standardov in navodil – European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area - ESG . Bistvena podlaga za delo skupine mednarodnih evalvatorjev je bilo obširno samoevalvacijsko poročilo agencije za obdobje 2010-2012, dokončno pripravljeno in sprejeto marca 2013. Poročilo evalvatorjev je bilo ugodno in agencija je poleti 2013 oddala prošnjo za vpis v register zaupanja vrednih agencij za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu (European Quality Assurance Register for Higher Education – EQAR). Odbor registra EQAR je 19. oktobra 2013 sprejel odločitev o vpisu agencije vanj.

V marcu 2013 je bil imenovan direktor, ki je prevzel svoje delovne obveznosti 2. aprila 2013. V letu 2013 je svet agencije, ki je najvišji organ odločanja agencije, izvolil tudi novo predsednico. Delovni in finančni načrt za leto 2013 je bil sprejet šele septembra 2013; predvsem zato, ker smo ga želeli oblikovati tudi na podlagi priporočil iz uradnega poročila o mednarodni evalvaciji agencije, ki je bila opravljena v aprilu 2013. Poročilo ja agencija dobila avgusta 2013.

Delovni in finančni načrt za leto 2013 je tako že vseboval akcijski (operativni) načrt dela, pripravljen na osnovi mednarodnih priporočil.

V letu 2013 je bil dosežen eden izmed pomembnejših strateških ciljev agencije - vpis v EQAR. Agencija si je tudi v letu 2013 prizadevala za aktivnejše in bolj neposredno sodelovanje z deležniki v visokem in višjem šolstvu, in sicer tako pri izboljševanju notranjega kot zunanjega sistema kakovosti. Pri tem je vzpostavila številne mednarodne povezave v okviru različnih mrež. Agencija je aktivna v ECA (European Consortium of Accreditation), v CEENQA (Central and Eastern European Network of Quality Assurance Agencies in Higher Education) in v INQAAHE (International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education). V decembru 2013 je podpisala tudi projekt MULTRA. Namen večstranskega sporazuma o vzajemnem medsebojnem priznavanju akreditacijskih odločitev skupnih študijskih programov (MULTRA) je predvsem poenostavitev akreditacijskih postopkov za skupne študijske programe.

Četudi je prevladujoče mnenje, da spada uvajanje kulture kakovosti v terciarnem izobraževanju v pristojnost samih visokošolskih zavodov, menim, da je uspešno in pregledno delovanje agencije doma in v tujini enako pomembno za razvoj našega celotnega visokošolskega sistema. Mora pa potekati v tesnem sodelovanju z vsemi deležniki visokošolskega in višješolskega prostora.

V Ljubljani, maj 2014.

Ivan Leban, direktor

Vsebina

IZ STRATEGIJE RAZVOJA AGENCIJE ZA OBDOBJE 2011–2016	4
NALOGE V DELOVNEM IN FINANČNEM NAČRTU ZA LETO 2013 TER PRIKAZ NJIHOVEGA URESNIČEVANJA	5
PREGLED DELA ORGANOV ODLOČANJA AGENCIJE NA PRVI IN DRUGI STOPNJI	7
I. SVET AGENCIJE	7
II. PRITOŽBENA KOMISIJA	17
III. DIREKTOR AGENCIJE	19
PRIKAZ URESNIČEVANJA NALOG PO POGLAVJIH IZ DELOVNEGA NAČRTA AGENCIJE ZA LETO 2013	21
A) AKREDITACIJE VISOKOŠOLSКИH ZAVODOV IN ŠTUDIJSКИH PROGRAMOV TER EVALVACIJE VIŠJIH STROKOVNIH ŠOL (<i>v letu 2013</i>)	21
B) VZPOSTAVITEV CELOVITEGA INFORMACIJSKEGA SISTEMA AGENCIJE (<i>dejavnost iz akcijskega načrta za 2013</i>)	24
C) VPIS STROKOVNJAKOV V REGISTER AGENCIJE, PRENOVA NJIHOVEGA IZOBRAŽEVANJA IN REGISTRA (<i>dejavnost iz akcijskega načrta za 2013</i>)	26
D) NOVI DELOVNI MESTI IZ SREDSTEV ESS	27
E) SODELOVANJE PRI RAZVOJU VISOKEGA ŠOLSTVA	28
F) MEDNARODNO SODELOVANJE, VČLANITEV V ENQA	32
FINANČNI VIRI	34
KADRI	39
SKLEP	41
Dodatni viri	43

IZ STRATEGIJE RAZVOJA AGENCIJE ZA OBDOBJE 2011–2016

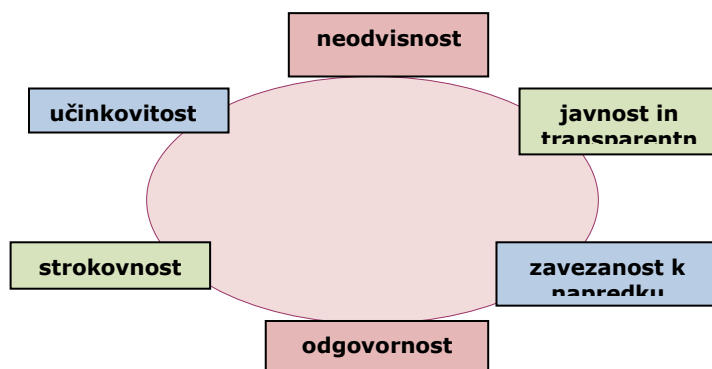
Poslanstvo

Agencija skrbi za razvoj in delovanje sistema zagotavljanja kakovosti v slovenskem visokem šolstvu. Deluje vsebinsko in formalno odgovorno ter svetovalno do vseh deležnikov in udeležencev v terciarnem izobraževanju v skladu z evropskimi in svetovnimi smermi razvoja.

Vizija

Agencija bo s sistemom razvoja zagotavljanja kakovosti pripomogla k temu, da bo visoko šolstvo v Sloveniji izobraževalno in raziskovalno kakovostno, mednarodno prepoznavno, konkurenčno in enakovredno vključeno v svetovni visokošolski prostor.

Vrednote

STRATEŠKI CILJI AGENCIJE (iz strategije razvoja agencije za obdobje 2011 – 2016, sprejete na svetu agencije novembra 2011):

- razvoj in delovanje sistema zagotavljanja kakovosti;
- spremljanje napredka in utrjevanje kulture kakovosti visokega šolstva;
- umeščanje in prepoznavanje vloge, pomena in kakovosti delovanja agencije v javnosti;
- soustvarjanje in razvoj politike visokega šolstva na področju kakovosti;
- spodbujanje kakovosti transnacionalnega izobraževanja;
- vključitev agencije v mednarodna združenja (ENQA in EQAR);
- zagotavljanje visoko kakovostnih svetovalnih storitev agencije s strokovno usposobljenimi kadri.

Prioritetni cilji do leta 2013 pa:

- preoblikovanje sistema zagotavljanja kakovosti v visokem in višjem šolstvu;
- vzpostavitev in razvoj sistema zagotavljanja kakovosti agencije;
- sodelovanje pri razvoju visokega in višjega šolstva v Sloveniji.

NALOGE V DELOVNEM IN FINANČNEM NAČRTU ZA LETO 2013 TER PRIKAZ NJIHOVEGA URESNIČEVANJA

Delovni in finančni načrt za leto 2013 (v nadaljevanju: delovni načrt) je bil sprejet na seji sveta agencije 19. septembra 2013. Z njim je bil sprejet tudi akcijski (operativni) načrt za samoevalvacijo agencije za leto 2013, ki vsebuje prenovo notranjih aktov agencije, prenovo izobraževanja in izvedbe izobraževanja strokovnjakov agencije, nov informacijski sistem agencije, pripravo samoevalvacijskega poročila za leto 2013 in pripravo za včlanitev agencije v Evropsko združenje agencij za kakovost v visokem šolstvu (The European Association for Quality Assurance in Higher Education; v nadaljevanju: ENQA).

Tu je povzetek sklepnega dela delovnega načrta:

Leto 2013 naj bi bilo poleg dejavnosti, ki jih mora agencija redno opravljati v skladu z zakonom in drugimi akti agencije, namenjeno tudi mednarodni afirmaciji agencije. Poleg akreditacij oziroma zunanjih evalvacij visokošolskih zavodov in študijskih programov ter zunanjih evalvacij višjih strokovnih šol naj bi agencija opravljala naslednje dejavnosti:

- zagotavljanje nemotenega delovanja agencije, predvsem reševanje akutnega finančnega in kadrovskega vprašanja;
- zaključek samoevalvacije agencije 2010-2012 in priprava na zunanjo evalvacijo ECA+ESU in MULTRA ter tudi prošnja za sprejem v EQAR;
- prenova programa usposabljanja kandidatov za uvrstitve v register strokovnjakov, analize akreditacijskih in evalvacijskih poročil strokovnjakov ter drugega potrebnega gradiva;
- tvorno sodelovanje z deležniki v visokem šolstvu in višjem strokovnem izobraževanju na delavnicah in strokovnih posvetih;
- sodelovanje v mednarodnih projektih, povezanih z delom agencije;
- sodelovanje s tujimi agencijami;
- prenova Meril za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskih programov ter obrazca za vlogo kot sestavnega dela meril;
- zbiranje podatkov od visokošolskih zavodov, višjih strokovnih šol, strokovnjakov in drugih deležnikov o delu agencije, analiza anketnih vprašalnikov in sprejetje ukrepov za izboljšave na podlagi anketnih izsledkov;
- izbira in sodelovanje z izvajalcem pri vzpostavljanju celovitega informacijskega sistema agencije;

- načrtovano sodelovanje na različnih konferencah, posvetih in delavnicah doma in v tujini;
- prevod vsega za agencijo pomembnega gradiva v angleški jezik in vzdrževanje spletne strani agencije;
- sodelovanje pri spremembah visokošolske zakonodaje.

Velikega pomena za agencijo je pridobitev zaupanja vseh deležnikov in širše javnosti v delo agencije ter okrepitev njene prepoznavnosti v slovenskem prostoru. V septembru 2013 naj bi direktor agencije začel redno obiskovati visokošolske zavode v Sloveniji. Agencija si je prizadevala za zagotavljanje in izboljševanje lastne kakovosti, kar je bistven temelj za učinkovit, z vsemi deležniki dogovorjen in splošno priznan sistem zunanjega zagotavljanja kakovosti v visokem in višjem šolstvu. V letu 2013 naj bi bila agencija vpisana v evropski register zaupanja vrednih agencij (European Quality Assurance Register for Higher Education; v nadaljevanju: EQAR) in se pripravila za postopek včlanitve v ENQA.

Torej, bistvene strateške usmeritve agencije v letu 2013 so bile:

- vzpostavitev in razvoj sistema zagotavljanja kakovosti agencije;
- preoblikovanje sistema zagotavljanja kakovosti v slovenskem visokem in višjem šolstvu ter
- sodelovanje pri razvoju visokega šolstva v Sloveniji.

Navedene strateške usmeritve so povezane s skrbjo za kakovostno delo agencije prek samoevalvacije in zunanje evalvacije agencije, s sodelovanjem z zunanjimi deležniki oziroma vzpostavljanjem učinkovitega in sporazumno dogovorjenega sistema zunanjega zagotavljanja kakovosti ter s sodelovanjem z evropskim visokošolskim prostorom (European Higher Education Area – EHEA) ob upoštevanju evropskih standardov in smernic za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu (European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area – ESG; v nadaljevanju: standardi ESG).

Konkretne naloge agencije v letu 2013 so prikazane v nadaljevanju. Seveda se ob koncu leta sprejemajo različna poročila: Samoevalvacijsko poročilo za leto 2013, Poslovno poročilo za leto 2013 (svet agencije se je z njim seznanil na 78. seji 17. aprila 2014) in celotno Poročilo o delu in poslovanju za leto 2013 (svet agencije je z njim soglašal na 79. seji 15. maja 2014). V pričujočem poročilu so delno povzete vsebine iz navedenih poročil. Zato se vsem, ki so sodelovali pri pripravi poročil, iskreno zahvaljujem.

V poročilu o delu je uresničevanje nalog iz delovnega načrta najprej na kratko prikazano prek pregleda dela sveta agencije kot najvišjega organa odločanja agencije na prvi stopnji, pritožbene komisije kot organa odločanja na drugi stopnji ter dela direktorja.

V nadaljevanju je uspešnost agencije pri uresničevanju postavljenih nalog prikazana po takem vrstnem redu, kot so bila poglavja v delovnem načrtu za leto 2013, in sicer:

- akreditacije visokošolskih zavodov in študijskih programov ter evalvacije višjih strokovnih šol;
- vzpostavitev celovitega informacijskega sistema agencije;
- izobraževanje strokovnjakov, ki sodelujejo pri delu agencije;
- novi delovni mesti iz sredstev ESS;
- sodelovanje pri razvoju visokega šolstva v Sloveniji;
- mednarodno sodelovanje, priprava na včlanitev agencije v ENQA;
- finančni in kadrovske viri.

PREGLED DELA ORGANOV ODLOČANJA AGENCIJE NA PRVI IN DRUGI STOPNJI

I. SVET AGENCIJE

Svet agencije je najvišji organ odločanja agencije. Člani sveta agencije delujejo strokovno, samostojno in neodvisno ter pri svojem delu niso vezani na sklepe, stališča in navodila institucij, ki so jih imenovali, ali drugih institucij. Člani sveta agencije pri izvajanju nalog in sprejemanju odločitev upoštevajo načela preprečevanja navzkrižja interesov in načela nepristranskosti. V ta namen podpišejo posebno izjavo, s katero se obvežejo k spoštovanju zapisanih načel. Svet agencije sestavlja 11 članov. (povzeto iz Zakona o visokem šolstvu; v nadaljevanju: ZViS).

Svet agencije se v skladu s poslovnikom sestaja vsak tretji četrtek v koledarskem mesecu, razen julija in avgusta. Seje so lahko tudi izredne in dopisne. V letu 2013 se je svet sestal na 15 sejah; od tega je bilo 11 rednih, 3 dopisne in 1 »volilna«. V primerjavi s prejšnjimi leti se je število sej zmanjšalo in se stanje normalizira. Tipični dnevni red sej je naslednji: pregled in potrditev zapisnika prejšnje seje ter pregled realizacije sklepov, pomembni dogodki med dvema sejama, pritožbe, zagotavljanje kakovosti (obravnavo in odločanje o vlogah za akreditacijo in podaljšanje akreditacije visokošolskih zavodov in študijskih programov ter za zunanjo evalvacijo višjih strokovnih šol, obravnavo in odločanje o vlogah za akreditacijo sprememb študijskih programov, imenovanje skupin strokovnjakov), akti za zagotavljanje kakovosti in razno.

Svet agencije je v letu 2013 na sejah sprejel 476 sklepov.

Glede na veliko število visokošolskih zavodov in višjih strokovnih šol ter posledično študijskih programov (pregledni podatki po klasifikaciji Isced so na naslednji strani) je svet agencije zelo obremenjen z odločanjem o posameznih vlogah. Zaradi velikega števila akreditacijskih in evalvacijskih odločitev se je svet posvečal tudi vse pogostejšim pritožbam zoper odločitve. Vsi postopki so

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

namreč vodeni v skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku. Poleg te primarne dejavnosti so se člani sveta ukvarjali z aktualno problematiko delovanja agencije. Na sejah so tudi obravnavali transnacionalno izobraževanje in problematiko dislociranih enot (podružnic).

Člani sveta so na začetku leta 2013 sodelovali pri pripravi samoevalvacijskega poročila agencije 2010-2012 in predstavitvene brošure agencije. Obravnavali so poslovno poročilo za leto 2012 in načrt dela agencije za leto 2013. Posebej aktivni so bili pri pripravi programa usposabljanja strokovnjakov in na tradicionalnem letnem posvetu za vse strokovnjake agencije, ki so vpisani v register strokovnjakov. V letu 2013 je bila načrtovana tudi prenova Zakona o visokem šolstvu (ZViS-1). Zakon naj bi delno posegel v delovanje agencije, zato je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (v nadaljevanju: MIZŠ) povabilo člane sveta agencije v delovno skupino za spremembo zakona.

Člani sveta agencije so se udeleževali še različnih konferenc in posvetov. Posebej je treba omeniti sodelovanje na sestankih slovenske rektorske konference. Predsednica sveta je tudi članica Sveta Republike Slovenije za visoko šolstvo. Svet agencije se je v letu 2013 intenzivno ukvarjal tudi s kadrovsko problematiko. V marcu 2013 je, potem ko je izvedel tri javne natečaje, imenoval direktorja agencije. Zamenjali pa so se tudi člani sveta agencije. Novi člani so postali dr. Dušanka Janežič, dr. Karmen Kern Pipan, dr. Jernej Letnar Černič in Alen Brkić.

OKVIRNI PREGLED ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV PO ISCED - STANJE IZ RAZVIDA MIZŠ 8.okt. 2013 2012/2013

Isced	Opis	UL	UM	UPR	Finšš	UNG	ZASEBNI	štev.prog.
14	Izobraževalne vede	79	41	19				139
21	Umetnost	29	2	1			6	38
22	Humanistika	89	29	22		7	9	156
31	Družbene vede	61	10	14	4		12	101
32	Novinarstvo	7					2	9
34	Poslovne in upr.vede	25	18	10			59	112
38	Pravne vede	3	6	1			6	16
42	V. o živi naravi	13	5	8		4		30
44	Fizik. In kemij. vede	13	7			3		23
46	Matematika, statist.	9	4	6				19
48	Računalništvo	5	7	2			3	17
52	Tehnika	14	38	1			6	59
54	Proizvodne tehnol.	14	2			2	9	27

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

58	Arhitektura, gradben.	17	7		1		25	
62	Kmetijstvo	14	12	2	1		29	
64	Veterinarstvo	6					6	
72	Zdravstvo	21	5	4		12	42	
76	Socialno delo	7					7	
81	Osebne storitve	5	5	7		6	23	
84	Transport	7	4				11	
85	Varstvo okolja	2	1			7	10	
86	Varovanje	2	5				7	
Interdisc.		7		1	1	3	12	
	SKUPNO	449	208	98	4	19	918	
	%	48.9	22.7	10.7		2.1	15.3	
	štev. študentov	48826	19368	6606	247	512	10201	85760

Na seji sveta agencije junija 2013 je svet izvolil novo predsednico sveta prof. dr. Andrejo Kocijančič, ker se je prof. dr. Maji Makovec Brenčič iztekel mandat. Za namestnika predsednice sveta je bil na isti seji izvoljen dr. Aleš Rotar.

Samoevalvaciji agencije 2010-2012 in 2013

V letu 2013 je delovanje agencije prvič presojala neodvisna mednarodna skupina strokovnjakov (v nadaljevanju: mednarodna skupina presojevalcev). Že v letu 2012 se je agencija odločila, da bo najprej zaprosila za neodvisno zunanjo mednarodno evalvacijo evropskega konzorcija za akreditacijo (European Consortium for Accreditation – ECA Consortium; v nadaljevanju ECA) in kasneje za vpis v EQAR. V evalvacijski skupini je bila tudi predstavnica evropske študentske organizacije (European Students Union; v nadaljevanju: ESU). Predsednik skupine je bil dr. R. Heusser (ECA), ostali člani pa prof. M. Socha (PKA-Poljska), dr. M. Frederiks (NVAO-Nizozemska) in A. Presacariu (ESU). Agencija je pripravila obsežno samoevalvacijsko poročilo 2010-2012. Na decembrski seji 2012 se je svet agencije podrobneje seznanil s sestavo osnutka poročila in dal vsebinska priporočila. Januarja 2013 je obravnaval predlog samoevalvacijskega poročila in dal še nekaj vsebinskih pripomb. Soglasje k poročilu je dal na 62. seji 13. marca 2013.

Zunanja evalvacija agencije v aprilu 2013 je bila uspešna in agencija je bila oktobra 2013 vpisana v EQAR. Takrat je v skladu z akcijskim načrtom že opravljala samoevalvacijo za leto 2013 (analize anket, zbiranje podatkov, anketiranje strokovnih delavcev...), ob koncu leta pa je začela pripravljati samoevalvacijsko poročilo za leto 2013. To poročilo bo priloga k prošnji za včlanitev agencije v ENQA, ki je predvidena v letu 2014.

Poslanstvo in naloge ENQA in EQAR so si precej podobne, vendar se tudi razlikujejo.

EQAR je predvsem transparentno informacijsko orodje za vse deležnike v visokošolskem prostoru in predstavlja seznam zaupanja vrednih agencij za zagotavljanje kakovosti v evropskem visokošolskem prostoru. EQAR upravljajo organizacije E4 kot ustanovne članice, v sodelovanju z evropskimi vladami in drugimi socialnimi partnerji, ki so del bolonjskega procesa - BFUG.

Medtem ko je cilj EQAR upravljanje seznama zanesljivih agencij za zagotavljanje kakovosti v evropskem visokošolskem prostoru, ENQA želi preko svojih polnopravnih članic prispevati k zagotavljanju in izboljševanju kakovosti evropskega visokošolskega izobraževanja ter deluje kot gonilna sila za razvoj sistemov za zagotavljanje kakovosti v vseh državah, podpisnicah bolonjske deklaracije. Vpis v EQAR kaže trenutni "posnetek" zanesljivih agencij v Evropi, ENQA želi preko sodelovanja s svojimi članicami (in potencialnimi članicami) prispevati k stalnemu razvoju kakovosti in vzpostavitvi kulture kakovosti na visokošolskih zavodih v posameznih državah članicah. ENQA je bila ustanovljena leta 2000.

Vpis v register EQAR in MULTRA

V večini evropskih držav agencije za zagotavljanje kakovosti periodično evalvirajo (in ponekod akreditirajo) visokošolske inštitucije in/ali njihove študijske programe. EQAR je register tovrstnih agencij, torej seznam tistih agencij, ki delujejo v skladu s standardi ESG. Register je prosto dostopen vsakomur na svetovnem spletu – www.eqar.eu. Predlog za ustanovitev EQAR je bil dan v maju 2007 na londonski konferenci ministrov, zadolženih za visoko šolstvo. Po potrditvi ministrov so 4. marca 2008 **štiri članice skupine E4** – ENQA, EUA (European University Association; v nadaljevanju: EUA), ESU in EURASHE (European Association of Higher Education Institutions; v nadaljevanju EURASHE) ustanovile EQAR.

EUA predstavlja 850 univerz in rektorskih konferenc iz 47 evropskih držav. Ima ključno vlogo v bolonjskem procesu in pri vplivanju na politiko EU o visokem šolstvu, o raziskavah in o inovacijah. EUA je največja in najbolj celovita organizacija, ki zastopa univerze v Evropi s 17 milijoni vpisanih študentov. ESU je krovna organizacija 47 nacionalnih študentskih organizacij iz 39 držav. V njej so združeni vsi študenti ne glede na politično prepričanje, vero, etnično ali kulturno pripadnost, spolno usmerjenost ali socialni položaj. EURASHE je evropsko združenje institucij v visokem šolstvu, ki ponujajo strokovno usmerjene študijske programe in se ukvarjajo z uporabnimi raziskavami v okviru bolonjskega procesa. Trenutno je v njem približno 1.400 visokošolskih ustanov iz 40 držav v evropskem visokošolskem prostoru in zunaj njega.

EQAR je register agencij, katerega cilj je zagotoviti jasne in objektivne informacije o zanesljivih agencijah za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu, ki delujejo v Evropi in tudi drugod. Agencije tako lahko opravljajo svoje

poslanstvo širše (če to dovoljuje nacionalna zakonodaja) v evropskem visokošolskem prostoru. Vpis agencije v register, ki je prostovoljen, temelji na spoštovanju standardov ESG. Odločitve o vpisu v register sprejema izvršni odbor registra, ki je sestavljen iz neodvisnih priznanih strokovnjakov s področja zagotavljanja kakovosti v visokem šolstvu, po dva imenujejo ENQA, EUA, EURASHE, ESU in dva imenuje BUSINESSEUROPE iz Education International. V letu 2013 so bili kot opazovalci pri obravnavi vlog navzoči tudi člani petih držav, podpisnic bolonjske deklaracije (Avstrija, Belgija, Francija, Nemčija, Turčija).

V juliju 2013 smo torej prejeli končni poročili o mednarodni evalvaciji agencije, iz katerih je razvidno, ali in kako agencija deluje v skladu s 16 standardi ESG (2. in 3. del) in v skladu s kodeksom dobre prakse ECA (Code of good practice). Osnova za presojo agencije je bila samoevalvacijsko poročilo agencije 2010-2012 in ugotovitve z obiska 4-članske mednarodne skupine presojevalcev od 22. do 24. aprila 2013, ki je izvedla vrsto intervjujev. Skupina je pripravila dve poročili, ki sta javno objavljena na spletni strani agencije (www.nakvis.si). Poročili sta za agencijo ugodni – od 16 standardov ESG deluje popolnoma usklajeno s 7 standardi (fully), pretežno usklajeno z 8 standardi (substantially) ter delno usklajeno z 1 standardom (partially). Pomembno je, da mednarodna skupina presojevalcev ni ugotovila neusklajenosti delovanja agencije s standardi ESG. Ocene usklajenosti so v angleščini: "fully, substantially, partially and, non-compliant to ESG standards".

Ob vpisu v register je odbor EQAR dal še naslednje dodatno mnenje v zvezi z izpolnjevanjem standardov ESG:

Standard **ESG 2.1**: Agencija naj posveti posebno pozornost krepitvi sistemov notranjega zagotavljanja kakovosti na visokošolskih zavodih. To je še posebej pomembno zaradi načrtovanega prehoda s programske akreditacije na pretežno institucionalno akreditacijo v letu 2017.

Standard **ESG 2.5**: Odbor EQAR je prejel pojasnilo agencije o odločitvah sveta agencije o javnem objavljanju evalvacijskih poročil strokovnjakov po dokončnosti odločitev sveta. Odbor meni, da mora to biti stalna praksa in bo to posebej preverjal ob naslednji zunanji evalvaciji agencije.

Standarda **ESG 2.6 in 2.8**: Ker je bila to prva zunanja evalvacija agencije, odbor pričakuje, da bo agencija v prihodnosti v celoti razvila ustrezne postopke spremljanja (follow-up) in pripravljala širše analize (system-wide analyses). Tudi na to bo posebej pozoren pri naslednji zunanji evalvaciji agencije.

Standard **ESG 3.4**: Odbor EQAR se je seznanil s pomisleki v zvezi z delovanjem agencije in finančno vzdržnostjo agencije po prenehanju financiranja iz Evropskega strukturnega sklada (ESS) v letu 2015. Odbor EQAR je pričakuje, da bo agencija predložila poročilo (glej § 6.1 EQAR postopki), takoj ko se bodo razmere spremenile, vključno z analizo, kako bo zagotovljena trajnost financiranja po letu 2014.

Standard **ESG 3.8** : Odbor EQAR je nadalje ugotovil, da agencija nima skladnega in formaliziranega sistema notranjega zagotavljanja kakovosti, ter priporoča, da notranje procese zagotavljanja kakovosti ustrezno uredi.

Časovnica, po kateri je potekal postopek vpisa v register EQAR:

- evalvacijski obisk ECA in ESU na agenciji od 22. do 24. aprila 2013;
- poročilo o zunanji evalvaciji agencije 23. julija 2013;
- odziv agencije na poročilo 26. julija 2013;
- končno poročilo o zunanji evalvaciji agencije 14. avgusta 2013;
- vloga za vpis v EQAR oddana 21. avgusta 2013;
- potrditev popolne vloge 22. avgusta 2013;
- dodatno pojasnevanje zahtevano 18. septembra 2013;
- odgovor agencije 30. septembra 2013;
- sprejeta odločitev na odboru EQAR 19. oktobra 2013;
- obvestilo na spletu www.eqar.eu 23. oktobra 2013.

Vpis v register velja do 31. julija 2018.

Agencija je 11. decembra 2013 v Haagu na Nizozemskem podpisala tudi pristopno izjavo k projektu MULTRA (Multilateral Agreement on the Mutual Recognition of Accreditation Results regarding Joint Programmes – Večstranski sporazum o vzajemnem priznavanju akreditacijskih odločitev pri skupnih študijskih programih; v nadaljevanju: MULTRA) v okviru ECA. ECA je bila ustanovljena leta 2003 in sedaj je vanjo včlanjenih 17 agencij iz 11 držav – tudi iz Slovenije. Ta konzorcij zagovarja načela skupnega evropskega visokošolskega prostora (EHEA) ter si tudi prizadeva za neposredno vzajemno priznavanje akreditacijskih odločitev posameznih držav. Prvi korak v tej smeri je bil podpis 12 bilateralnih sporazumov o medsebojnem priznavanju.

Vsaka nova agencija, ki se želi pridružiti skupini MULTRA, mora izpolniti številne zahteve in omogočiti obisk mednarodni skupini presojevalcev, ki pripravi posebno poročilo o delovanju agencije v skladu s 17 pravili, ki jih je pripravila ECA (ECA-Code of good practice). Če je poročilo pozitivno, mora k včlanitvi dati soglasje vseh 12 agencij, ki so že članice MULTRA.

Vse priprave za sprejem v MULTRA so opravili sodelavci agencije v letu 2012 in v začetku 2013. Obisk skupine presojevalcev ECA je bil v aprilu 2013. Skupina v sestavi: prof. M. Socha (PKA-Poljska)-predsednik, dr. R. Heusser (ECA), dr. M. Frederiks (NVAO-Nizozemska) in A. Presacariu (ESU) si je ogledala delovanje skupine strokovnjakov agencije pri zunanji evalvaciji Univerze v Mariboru. Poročilo komisije je objavljeno in dosegljivo na spletni strani agencije. Vseh 12 članic-agencij MULTRA je soglašalo s pristopom naše agencije k skupini MULTRA. Pri oblikovanju mnenja so agenciji priporočili, da večjo pozornost posveti obravnavi učnih izidov (learning outcomes) pri akreditaciji študijskih programov. Sporazum je začel veljati 11. decembra 2013 in velja tri leta.

Z vpisom v register EQAR in pristopom k MULTRA se agencija zavzema za internacionalizacijo visokega šolstva v domačem in evropskem visokošolskem prostoru. Tako se večja vloga in pomen agencije v mednarodnem prostoru, kar

pripomore k boljši prepoznavnosti slovenskega visokega šolstva in tudi k uveljavljanju podeljenih slovenskih diplom v svetu.

Spremembe zakona o visokem šolstvu (ZViS-1)

Od leta 1991 naprej se skoraj praviloma vsaka nova slovenska vlada loti prenove Zakona o visokem šolstvu (ZViS). Seveda ti postopki posredno vplivajo na delovanje agencije, ki mora spreminjati podzakonske akte in temu prilagoditi svoje delo. Temu se nismo mogli izogniti niti v letu 2013.

MIZŠ je predstavil mogoče spremembe v noveli ZViS-1. Povzetek iz obrazložitve sprememb: "V državah članicah EU so institucije visokega šolstva avtonomne, čeprav obstajajo razlike pri pojmovanju avtonomije. V vsakem primeru je institucionalna avtonomija – v primerjavi z osebno avtonomijo raziskovalnega dela in poučevanja – umeščena v nacionalni okvir nadzora in uveljavljanja odgovornosti do države, davkoplačevalcev in do družbe na splošno za aktivnosti univerz in njihovo porabo javnih sredstev. Opaziti je širok trend proti večji institucionalni avtonomiji zaradi prepričanja, da se bolj avtonomne univerze lahko bolje osredinijo na njihove specifične prednosti in prilagajajo spreminjajoči se okolici na lokalni, regionalni in mednarodni ravni. Večjo institucionalno avtonomijo je treba uravnotežiti s primernimi mehanizmi uveljavljanja odgovornosti.

Poleg prehoda iz programske na institucionalno akreditacijo in samo prvo akreditacijo novih študijskih programov (v RS je več kot 400 programov/1 mio prebivalcev, EU= 200 programov), predlog zakona ureja tudi definicije posameznih pojmov, ki sedaj niso bile opredeljene (dislocirana enota, kraj izvajanja, sedež, lokacija, eVš), skrajšanje obdobja veljavnosti akreditacije s 7 let na 5 let, spreminja pogoje za ustanavljanje novih univerz, fakultet in visokošolskih zavodov (sedaj že 100 institucij!), ureja drugačno sestavo pritožbene komisije pri agenciji ipd. Predlog zakona natančneje ureja tudi postopek podeljevanja koncesij, omogoča podeljevanje javnih pooblastil visokošolskim zavodom, definira javno službo, spreminja oblike študija iz rednega in izrednega v brezplačnega rednega ali delnega in plačljivega rednega ali delnega, spreminja postopek vpisa v razvid visokošolskih zavodov in postopek razpisa za vpis, omogoča večjo avtonomijo visokošolskih zavodov pri določanju svojih organov in načina določitve najpomembnejših položajev znotraj visokošolskega zavoda.

Predlog zakona zaradi opomina Evropske komisije (skladen s temeljnimi svoboščinami EU) ureja t.i. transnacionalno visokošolsko izobraževanje. Slednjega bo lahko v RS kot državi gostiteljici izvajal tuj visokošolski zavod kot nosilec študijskega programa. Slednji bo seveda moral ustrezati merilom zagotavljanja kakovosti v visokem šolstvu in ga bo kot ustreznega lahko potrdila agencija ali tuj organ za zagotavljanje kakovosti skladno z merili države nosilke, če bo šlo za državo članico Evropske unije. Za druge države bo moral biti tuj organ za zagotavljanje kakovosti registriran v EQAR oziroma bo moral biti mednarodno priznan v smislu delovanja v skladu s standardi in

smernicami zagotavljanja kakovosti v visokem šolstvu, kar naj bi ugotavljala agencija. Akreditacija programa, ki ga bo izvajala tuja izobraževalna institucija, pa ne bo potrebna, če bo program v tujini že akreditiran kot skupni študijski program."

Agencija je aktivno sodelovala pri pripravi sprememb ZViS-1, pripravljalo skupino MIZŠ je vodila nekdanja predsednica sveta agencije prof. dr. Maja Makovec Brenčič. Opravljenih je bilo veliko razgovorov, nastalo je nekaj delovnih verzij sprememb zakona, vendar je usoda zakona vprašljiva zaradi odstopa vlade (v maju 2014).

Dokumenti in delovanje agencije

Svet agencije je v letu 2013 obravnaval vrsto pomembnih dokumentov, o delovanju agencije pa se je ažurno seznanjal preko rednih poročil na sejah sveta agencije (dogodki med dvema sejama). Poročilu o delu in poslovanju agencije v letu 2012, ki ga je pripravila v. d. direktorja, je dal soglasje na marčevski seji 2013. Hkrati je potrdil samoevalvacijsko poročilo agencije za 2010-2012.

Zaradi zamenjave vodstva agencije aprila 2013 in obiska mednarodne skupine presojevalcev (ki je pripravila zelo aktualna priporočila za delo agencije) je svet agencije pozneje kot v prejšnjih letih obravnaval delovni in finančni načrt agencije za leto 2013 skupaj z akcijskim načrtom za pripravo samoevalvacijskega poročila in ga sprejel šele septembra 2013 (julija in avgusta ni bilo sej sveta).

Svet agencije je v letu 2013 obravnaval naslednje dokumente:

- samoevalvacijsko poročilo agencije 2010-2012;
- poslovno poročilo za leto 2012;
- predstavitevno brošuro agencije;
- seznanil se je tudi z navodili za delo agencije;
- poročilo mednarodnih presojevalcev za vpis v EQAR;
- poročilo mednarodnih presojevalcev za pristop k MULTRA;
- seznanil se je z osnutkom revizijskega poročila Računskega sodišča (zaupno).

Vsi akreditacijski oziroma evalvacijski postopki, ki jih obravnava svet, in še posebej sprejemanje odločitev, so zelo občutljive narave. Zato se morajo opravljati odgovorno, z veliko mero taktnosti. Objektivnost in strokovnost sta pri tem bistvenega pomena.

Tako člani sveta agencije kot tudi strokovni delavci agencije in strokovnjaki v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih morajo v vsakem trenutku ravnati premišljeno in kompetentno. Pri njihovem delu se od njih zahteva nepristranskost.

Vsakokrat ko se je zaznalo dejanje, pri katerem bi lahko prišlo do navzkrižja interesov, so se strokovni delavci agencije, strokovnjaki in člani sveta agencije dosledno izločali iz akreditacijskih in evalvacijskih postopkov. Kršitev načela nepristranskosti je lahko vzrok za predčasno razrešitev članstva v svetu agencije ali v skupinah strokovnjakov. Kadar so v konfliktu interesov ali to načelo kršijo strokovnjaki, svet agencije v skupine strokovnjakov imenuje druge, kadar pa strokovni delavci agencije, je to kršitev delovnih obveznosti.

Strokovnjaki, usposabljanje, posveti

Svet je jeseni 2013 obravnaval in potrdil prenovljen program usposabljanja kandidatov za vpis v register strokovnjakov. Cilji prenovljenega programa so primerljivi s cilji prejšnjega (kandidati usvojijo kompetence za delo v skupinah strokovnjakov, pregled dokumentacije (vloge z dokazili), obiske zavodov/šol in pisanje poročil), vendar je veliko večji poudarek na praktičnem izobraževanju z več konkretnimi primeri (primeri iz »pravih« akreditacijskih postopkov). Novost je drugi del, v katerem se morajo kandidati obvezno udeležiti bodisi ogleda v postopku prve akreditacije visokošolskega zavoda ali študijskega programa bodisi evalvacijskega obiska. Svet na podlagi opravljenega izobraževanja, mnenja strokovnega delavca in skupine strokovnjakov, ki se ji kandidat pridruži, odloča o njegovem vpisu v register. Svet je tudi vnovič potrdil, da Študentska organizacija Slovenije (ŠOS) še naprej usposablja kandidate študente, kar je pogoj za njihovo usposabljanje na agenciji.

Komisija za odpiranje prijav kandidatov za vpis v register strokovnjakov, ki jo sestavljajo člani sveta, se je v letu 2013 sestala dvakrat. Obravnavala je 21 prijav, 15 od teh je bilo prijav študentov. Svet je namreč v začetku leta 2013 obravnaval problematiko pomanjkanja strokovnjakov študentov v registru, in sicer doktorskih študentov in študentov višjih strokovnih šol.

Svet je do konca leta 2013 v register strokovnjakov vpisal 138 slovenskih strokovnjakov in 15 strokovnjakov študentov. V letu 2013 je na posebno povabilo vpisal 8 strokovnjakov na deficitarnih področjih ter strokovnjakov, ki imajo vodstvene izkušnje in izkušnje s področja kakovosti v visokem šolstvu. 2 strokovnjaka študenta je vpisal po uspešno končanem drugem delu usposabljanja, ki se je začelo jeseni 2013. O preostalih kandidatih bo odločal sproti, po opravljenem obisku oziroma ogledu zavoda ali šole.

V letu 2013 je svet za presoje v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih imenoval 110 skupin strokovnjakov. Od tega so nekatere skupine zaradi združitve postopkov presojale po več študijskih programov. Največ imenovanj je bilo na začetku in koncu leta 2013.

24., 25. oktobra in 8. novembra 2013 je bilo prvo usposabljanje kandidatov za vpis v register strokovnjakov agencije po novem programu usposabljanja. Po usposabljanju je bila izvedena anketa o zadovoljstvu udeležencev usposabljanja. Od 33 udeležencev jih je spletni vprašalnik izpolnilo 19.

Povprečne ocene o ustreznosti programa usposabljanja, predavateljev, uspešnosti sodelovanja s strokovnimi delavci ter o ustreznosti tematike, pristopa in primerov dobrih praks so bile zelo visoke in so se gibale okoli 4,7 na petstopenjski lestvici, pri čemer ocena 5 pomeni odlično oziroma v celoti se strinjam. Udeleženci so dali le naslednja priporočila: več časa (vsaj tri dni) med prvim in drugim dnem usposabljanja zaradi obsežnosti prve naloge; boljša usklajenost predstavljenih vsebin, da ne bi prišlo do podvajanja; boljša dostopnost strokovnih delavcev med prazniki.

Svet je predlagal, da bi na usposabljanju sodelovalo manj zunanjih in tujih strokovnjakov, saj večino pomembnih vsebin daje že strokovni delavci agencije. S tem bi lahko skrajšali program usposabljanja, znatno bi omejili podvajanje vsebin in tudi znižali stroške usposabljanja. Predavatelji naj bi bili: en zunanji domači strokovnjak, en strokovnjak študent in en tuji strokovnjak. Usposabljanje strokovnjakov bomo nadaljevali tudi v letu 2014.

Agencija je 18. decembra 2013 izvedla redni letni posvet za strokovnjake, ki so že vpisani v register strokovnjakov. Prvi del posveta je obravnaval problematiko študentov s posebnimi potrebami – udeležili so se ga predstavniki Društva slepih in slabovidnih RS in Društva študentov invalidov RS. Drugi del pa je bil namenjen podrobni predstavitvi meril za akreditacijo, predstavitvi poenotenih obrazcev za pisanje poročil, protokola obiska in študiji primera prve akreditacije študijskega programa, na podlagi katere so bila predstavljena pričakovanja sveta do poročil skupin strokovnjakov.

19. decembra 2013 je bilo na sedežu ŠOS usposabljanje za študente višjih strokovnih šol za presojevalce kakovosti. Kot predavatelji so na usposabljanju sodelovali tudi člani sveta agencije in direktor.

Akreditacijski postopki

Poleg odločanja o akreditacijah študijskih programov, visokošolskih zavodov in zunanjih evalvacijah višjih strokovnih šol ter predvsem težav, povezanih s presojo veljavne zakonodaje in meril za akreditacijo glede izpolnjevanja pogojev za znanstveno-raziskovalno delo, glede ustreznosti nosilcev predmetov, njihovega pedagoškega in raziskovalnega dela, je svet na sejah večkrat razpravljal tudi o racionalizaciji postopkov oziroma njihovem združevanju, prizadeval si je za izboljšanje ustnih obravnav, boljše pripravljenost na vodenje obravnav in večje sodelovanje članov sveta; za sistematično izboljševanje kakovosti zapisa odločb in pomoč članov sveta pri tem ipd.

Nekateri člani sveta agencije aktivno sodelujejo tudi kot zunanji presojevalci v mednarodnih komisijah pri ocenjevanju tujih visokošolskih zavodov.

Sodelovanje z deležniki

Predsednica in člani sveta agencije so se vse leto udeleževali delovnih sestankov, posvetov, razprav in drugih dogodkov, povezanih z visokim šolstvom, sprti so obravnavali pobude oziroma vprašanja različnih deležnikov. Imajo stalne stike s strokovnimi sodelavci agencije.

Poleg udeležbe na dogodkih, ki so bili povezani s spreminjanjem zakonodaje in meril ter usposabljanjem strokovnjakov agencije, je svet sodeloval predvsem z vodstvi in drugimi predstavniki univerz oziroma visokošolskih zavodov in s predstavniki MIZŠ: v zvezi z informacijskim sistemom eVŠ in vpisom v razvid visokošolskih zavodov, čimprejšnjim prehodom na institucionalno akreditacijo, usklajevanjem glede študijskih področij in strokovnih naslovov ter v zvezi s transnacionalnim izobraževanjem, povečanjem proračunskih sredstev za delo agencije ipd..

Svet je redno obravnaval vprašanja različnih deležnikov in tudi anonimna obvestila (o presoji študija na daljavo, o dislociranih enotah v tujini ipd.) ter različne pobude oziroma obvestila o nepravilnostih na visokošolskih zavodih. V tej zvezi se je odločal tudi za izredne evalvacije.

Strokovni sodelavec agencije je zadolžen za pripravo odgovorov na novinarska in poslanska vprašanja, na katera redno in ažurno odgovarjamo. V letu 2013 sta bili na agenciji organizirani dve tiskovni konferenci.

II. PRITOŽBENA KOMISIJA

Obravnavanje pritožb

V letu 2013 je svet agencije pritožbeni komisiji v odločanje odstopil 13 zadev v akreditacijskih postopkih, kar je glede na leto 2012 za 11 manj. V skladu s priporočili pritožbene komisije si je pred sprejemom končnih odločitev v zadevah, kjer je bilo ugotavljanje dejanskega stanja zahtevnejše, prizadeval za ugotovitev pravičnega in popolnega dejanskega stanja tudi s sklici ustnih obravnav, dodatnimi pozivi vlagateljev k dopolnitvam vlog ipd. Da bi vlagateljem zagotovil možnost enakopravne obravnave v postopkih, je v skladu z možnostmi, ki jih daje Zakon o splošnem upravnem postopku v postopkih prve akreditacije uvedel naslednjo prakso: pošiljanje poročil skupin strokovnjakov v postopkih prve akreditacije visokošolskega zavoda v odziv vlagateljem in pošiljanje odzivov vlagateljev na poročila skupin strokovnjakov v postopkih programske akreditacije v pripravo morebitnega dodatnega mnenja, kar je primerljivo s pripravo končnega evalvacijskega poročila v postopkih podaljšanja akreditacije.

Pri vnovičnem odločanju o zadevah, ki jih je svetu odstopila bodisi pritožbena komisija bodisi Upravno sodišče Republike Slovenije, je bilo pozitivno odločeno o

vseh. Podeljenih je bilo 8 akreditacij, od tega je bila le ena podaljšana za krajše obdobje.

Čeprav se je svet tako v stari kot v novi sestavi seznanil s poročilom o odločitvah pritožbene komisije, upošteval navodila, ki jih je zapisala v svojih odločitvah o pritožbah v posameznih akreditacijskih zadevah, in skušal slediti uveljavljeni praksi v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih, sta mu predvsem merila za akreditacijo in ZViS zaradi ohlapnih zakonskih določb (glede kadrov, znanstveno-raziskovalnega dela v magistrskih študijskih programih, vpetosti v okolje) pogosto onemogočala sprejemanje negativnih odločitev v zadevah, kjer na podlagi dokazov ni ugotovil zadostne ravni kakovosti. Pritožniki pa so svetu prav zaradi ohlapnih meril večkrat očitali arbitrarnost pri sprejemanju odločitev. Najpomembnejša ugotovitev pritožbene komisije glede izpodbijanih odločb je bila pomanjkljiva obrazloženost odločitve sveta agencije v posameznih delih odločbe. Pritožbena komisija je poudarila, da svet agencije v izpodbijanih odločbah večkrat le povzema dejansko stanje, ki ga je ugotovila skupina strokovnjakov, ter pravno podlago očitanih zahtev. Samo s tem pa iz izpodbijanih odločb niso posebej razvidni razlogi sveta agencije za odločitev. Ob takem pomanjkanju razlogov za izpodbijano odločitev odločb ni mogoče preizkusiti, s čimer je podana bistvena kršitev določb postopka. Svet agencije mora zato v ponovljenem postopkusvojo odločitev obrazložiti.

Če strnemo - pritožbena komisija je največkrat reagirala zaradi procesnih razlogov - ugotovila je bistveno kršitev pravil upravnega postopka. Največkrat odločba tudi ni imela ustrezne obrazložitve ali bistvenih delov obrazložitve, ki bi jih po zakonu morala imeti. Bilo je ugotovljeno napačno ali nepopolno dejansko stanje in zato napačna uporaba materialnega prava (torej vsebinski razlogi) ali pa je bilo napačno uporabljeno materialno pravo.

Delovanje agencije in sprejemanje odločitev je vezano na splošni upravni postopek. Ker so zakonska določila (ZViS) o akreditacijah in njihovem podaljšanju zelo ohlapna, se mnogi visokošolski zavodi raje odločijo za pritožbeno oziroma sodno pot in najemajo eminentne odvetniške pisarne, namesto da bi upoštevali dobronamerna priporočila v dokončnih poročilih neodvisnih strokovnjakov. Pripomniti je treba, da OAQ (Akreditacijska komisija Švice) do sedaj v vseh svojih postopkih še ni imele pritožbe, QAA (Komisija za kakovost Združenega kraljestva in severne Irske) pa je imela v celotni zgodovini delovanja le eno pritožbo. Negativnih odločitev ti agenciji ne objavljata.

Pritožbe deležnikov

Pritožbe deležnikov v visokem šolstvu, predvsem študentov in visokošolskih učiteljev, so se nanašale na posamezne kršitve na visokošolskih zavodih. Gre predvsem za prijave nepravilnosti (tudi anonimne) pri izvedbi študijskih programov, in sicer: neustrezno izvajanje praktičnih vaj, izvajanje kontaktnih ur v nasprotju z akreditiranim stanjem in neustrezna usposobljenost visokošolskih učiteljev, nepravilnosti pri habilitacijskih postopkih, trpinčenje na delovnem mestu... Svet je redno obravnaval te pritožbe.

Na tej podlagi je svet v letu 2013 uvedel dva postopka izredne evalvacije.

III. DIREKTOR AGENCIJE

Tretji javni natečaj za izbiro direktorja agencije je bil uspešen. Svet agencije je direktorja imenoval na 62. seji 13. marca 2013. Funkcijo je začel opravljati 2. aprila 2013, ko je nadomestil vršilko dolžnosti direktorja Tatjano Debevec.

Direktor si je poleg skrbi za redno opravljanje temeljne dejavnosti agencije, kamor spada veliko število akreditacij in zunanjih evalvacij visokošolskih zavodov in študijskih programov, do konca leta 2013 predvsem prizadeval za nadaljnje vključevanje agencije v mednarodni visokošolski prostor in sodelovanje z deležniki.

Agencija je aktivno delovala v CEENQA in projektih ECA. Direktor je bil izvoljen v izvršni odbor CEENQA. Hkrati je navezoval stike z agencijami za zagotavljanje kakovosti na Poljskem, v Romuniji, v Litvi, na Nizozemskem in v državah nekdanje Jugoslavije.

Zaradi krepitve odnosov in izboljšanja sodelovanja z deležniki ter temeljitejše seznanitve vlagateljev z delom agencije je direktor v letu 2013 obiskal 9 visokošolskih zavodov v Sloveniji, in sicer 3 univerze in 6 samostojnih visokošolskih zavodov. Imel je neformalne razgovore z rektorji, predsedniki, študenti in v nekaterih primerih tudi z lastniki zavodov. Na zavodih so večinoma pohvalili namero direktorja o rednih letnih obiskih. V letu 2014 namerava obiskati še 10 visokošolskih zavodov, Gospodarsko zbornico Slovenije in Zavod za zaposlovanje RS. O obiskih je poročal svetu agencije.

Z nastopom mandata je direktor uvedel kratke tedenske delovne sestanke z vsemi strokovnimi delavci. Gre za krajšo izmenjavo informacij in dogovor o nadaljnjem delu. Ob koncu leta 2013 in v začetku 2014 je opravil tudi letne delovne razgovore z vsemi zaposlenimi na agenciji. Medsebojno sodelovanje vseh sodelavk in sodelavcev na agenciji in sodelovanje direktorja s svetom agencije je bistveno za uspešno delovanje agencije. Letni razgovori so način, da se vodje pogovorijo s svojimi sodelavci na štiri oči in si ustvarijo mnenje tako o njihovem delu kot tudi o svojem lastnem. Gre za pregled dela v preteklem obdobju in določitev ciljev in nalog v prihodnjem letu. Sodelavci na agenciji so bili o letnih delovnih razgovorih obveščeni v decembru 2013. Vsakemu sodelavcu so bila posredovana področja razgovora. Ta so bila: zadovoljstvo z delom na agenciji, primeri dobrih in slabih praks na agenciji, naloge v preteklem letu in v prihodnje, strokovna uposabljanja sodelavcev, konkretni predlogi za izboljšave. Vsak sodelavec je prejel pisni vprašalnik. Pogovori so trajali od 30 do 60 minut. Mnenja iz pogovorov so naslednja:

Agencija je v letu 2013 dosegla lep uspeh z vpisom v EQAR, podpisala je tudi pristop k MULTRA, hkrati pa je predčasno končala institucionalne akreditacije 4 univerz, kljub obilici dela s programskimi akreditacijami. Zahvala gre predvsem

vsem na agenciji in v.d. direktorja Tatjani Debevec. Namen pogovorov je bil izboljšati delo agencije in vodstva agencije v povezavi s svetom agencije. Omenjene so bile slabe izmenjave mnenj med posameznimi sodelavci, kakor tudi komunikacijski šumi med direktorjem in sodelavci. Nekateri sodelavci so omenili, da bi pričakovali odločnejše vodenje agencije, glede na to da je agencija nevladna inštitucija, vezana direktno na proračunska sredstva (integralna in iz evropskih skladov). Po mnenju nekaterih sodelavcev določeni delovni procesi še niso povsem definirani. Nekateri menijo, da ni pravične porazdelitve dela in pregleda nad delom. Čuti se pomanjkanje pripadnosti agenciji in želja je, da bi se agencija kljub veliki obremenitvi z "rutinskim" delom posvetila tudi raziskovalno-razvojnemu in svetovalnemu delu. Pričakovanja so, da bi bili skupni redni sestanki ob ponedeljkih kratko-informativni ter po možnosti bolj strokovno in tematsko usmerjeni. Vse pripombe sodelavcev bomo poskušali upoštevati pri pripravi akcijskega načrta za leto 2014.

Največja težava na agenciji je umetna razdelitev sodelavcev na tiste, ki so zaposleni za nedoločen čas, in one, ki so zaposleni za določen čas (gre za omejeno trajanje evropskega projekta ESS, ki se bo končal 31. oktobra 2015). Mnenje je, da bi sprememba zaposlitve za določen čas v zaposlitev za nedoločen čas povečala motivacijo za učinkovito delo. V letu 2014 bomo to poskušali udejaniti. Nacionalni program visokega šolstva 2011-2020 namreč namenja agenciji kar 6 milijonov EUR na leto po letu 2015, ko se izteče projekt ESS. V letih 2012 in 2013 je celotna agencija porabila le 1,3 milijona EUR vsako leto. Kratkoročno bo problem zaposlitev delno rešen s podaljšanjem pogodb do 31. 10. 2015, dolgoročno pa išče direktor povezave z Ministrstvom za finance (v nadaljevanju: MF) oziroma z Vlado RS. Pogovor s svetovalcem predsednika republike prof. Žekšem je opravil v januarju 2014. Če financiranje ne bo urejeno tudi po letu 2015, bo delovanje agencije v takem obsegu skoraj onemogočeno. Direktor je agencijo zastopal tudi v skupini za prenovo ZViS; pojasnjeval je predvsem stališča do sprememb v akreditacijskih postopkih, še posebej o predlaganem prehodu na institucionalno akreditacijo, in do novih določil o pristojnosti agencije (še posebej v zvezi z VTI).

Konec leta 2013 je agencija povabila na obisk Roka Primožiča, predsednika ESU, ki združuje 47 državnih študentskih organizacij. Agencijo je seznanil s predlogom prenovljenih standardov ESG, ki naj bi začeli veljati letos ali leta 2015, in ji čestital za vpis v register EQAR. Izrazil je zadovoljstvo, da agencija v procese zagotavljanja kakovosti aktivno vključuje študente. ESU zagovarja tezo, da je izobraževanje javno dobro in javna odgovornost.

Direktor redno deluje kot presojevalec v EUA IEP (Evropsko združenje univerz-institucionalna programska evalvacija). V začetku leta 2014 bo sodeloval v dveh evalvacijah (v Romuniji in v Kazahstanu) skupaj s predsednico evropskega združenja univerz EUA prof. dr. M. H. Nazare.

29. novembra 2013 je bilo za vse zaposlene na agenciji izvedeno izobraževanje z naslovom: Komunikacija in reševanje konfliktnih situacij. Agencija v začetku leta 2014 pričakuje revizijsko poročilo Računskega sodišča.

PRIKAZ URESNIČEVANJA NALOG PO POGLAVJIH IZ DELOVNEGA NAČRTA AGENCIJE ZA LETO 2013
A) AKREDITACIJE VISOKOŠOLSКИH ZAVODOV IN ŠTUDIJSКИH PROGRAMOV TER EVALVACIJE VIŠJIH STROKOVNIH ŠOL (v letu 2013)

1. IZVEDBENI CILJ: AKREDITACIJE IN EVALVACIJE					
1. aktivnost: akreditacije v visokem šolstvu					
Naloga	Izvedba odgovornost	in	Predvideno število vlog, vloženih v 2013	Opravljenno delo v letu 2013	Opombe
Prva akreditacija študijskih programov	sektor za kakovost/ svet agencije		31	37	
Podaljšanje akreditacije študijskih programov			90	71	
Prva akreditacija visokošolskih zavodov			5	2	
Podaljšanje akreditacije visokošolskih zavodov			10	18	
Spremembe študijskih programov				22	
Preoblikovanje visokošolskih zavodov				3	2
2. aktivnost: evalvacije višjih strokovnih šol					
Naloga	Izvedba odgovornost	in	Načrtovano število vlog	Opravljenno delo	Število mnenj/opombe
Zunanje evalvacije višjih strokovnih šol	sektor za kakovost/ svet agencije		20	17	11 , 6 s pridržkom

Opomba: V preglednici niso upoštevane vloge za spremembe študijskih programov. Po Zakonu o uravnoteženju javnih financ (ZUJF, Ur.l. RS, št. 40/2012) lahko samostojni visokošolski zavod spreminja obvezne sestavine študijskih programov po enakem postopku, kot se sprejemajo. Univerza obvezne sestavine študijskih programov spreminja sama. O spremembah obveznih sestavin študijskih programov univerza samo seznani agencijo v 30 dneh od njihovega sprejema. Te spremembe agencija upošteva pri podaljšani akreditaciji študijskih programov.

Pojasnila: Seznam javnih evidenc akreditiranih visokošolskih zavodov in študijskih programov je javno objavljen na spletni strani agencije <http://www.nakvis.si>, in sicer v treh povezavah

- [Javna evidenca akreditacij študijskih programov 2004 do 2010](#)
- [Javna evidenca študijskih programov, akreditiranih po 1. marcu 2010](#)
- [Načrt ponovnih akreditacij in javna evidenca akreditacij visokošolskih zavodov](#)

Dodatno MIZŠ objavlja Razvid visokošolskih zavodov in njihovih študijskih programov http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_visoko_solstvo/sektor_za_visoko_solstvo/razvid_visokosolskih_za_vodov/

Akreditacije v visokem šolstvu

Končani postopki od 1. 1. 2012 - 31. 12. 2012 in do 31. 12. 2013

Agencija je v obdobju od 1.1.2012 do 31.12.2013 končala

212 + 150 = **362** akreditacijskih oziroma evalvacijskih postopkov, od tega je:

- podelila prvo akreditacijo 93 + 37 = **130** študijskim programom (prve, druge in tretje bolonjske stopnje);
- podaljšala akreditacijo 68 + 71 = **139** študijskim programom;
- podelila prvo akreditacijo 6 + 2 = **8** visokošolskim zavodom;
- podaljšala akreditacijo 1 + 18 = **19** visokošolskim zavodom;
- akreditirala spremembe 44 + 22 = **66** študijskih programov.

V letu 2013 sta bili dve izredni zunanji evalvaciji.

Poleg tega v zakonskih rokih potekajo postopki še za akreditacijo 73 študijskih programov ter za 4 visokošolske zavode.

Agencija je leta 2013 **v obravnavo** prejela 197 vlog:

- 123 vlog za akreditacijo študijskih programov in visokošolskih zavodov;
- 15 vlog za zunanjo evalvacijo višjih strokovnih šol;
- 59 vlog za spremembe študijskih programov.

Svet je v letu 2013 sprejel **150 akreditacijskih odločitev**:

Akreditacijo je podelil:

- 108 študijskim programom prve, druge in tretje stopnje oziroma študijskim programom za izpopolnjevanje; od tega je 71 študijskim programom akreditacijo podaljšal. V treh postopkih je šlo za prenos študijskega programa na drug visokošolski zavod;
- 20 visokošolskim zavodom, od tega jo je 18 podaljšal;
- 22 spremembam študijskih programov.

Prvo akreditacijo je dobilo 90 % presojanih študijskih programov, to je 37. Večini študijskih programov je bila akreditacija podaljšana septembra 2013, ko se je po 7 letih iztekla prva akreditacija. Pri 13 odločitvah jo je svet podaljšal za obdobje, krajše od sedmih let (v nadaljevanju: krajše obdobje), in vlagateljem pri tem naložil roke za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti. Od tega so 4 zadeve v pritožbenem postopku. 7 programom je svet agencije na podlagi pritožb, ki so uspešno izpodbijale odločitev sveta, v ponovnem odločanju akreditacijo podaljšal za 7 let.

Poglavitni razlogi za podaljšanje akreditacije za krajše obdobje so bili:

- izvajanje študijskega programa ni bilo v skladu z akreditiranim stanjem;
- premalo razvita znanstveno-raziskovalna dejavnost s področja študijskega programa bodisi na ravni zavoda bodisi na ravni nosilcev;
- nestabilna kadrovska struktura bodisi v smislu kadrovske zasedbe bodisi glede področne ustreznosti nosilcev oziroma izvajalcev študijskega programa;
- učni cilji in kompetence niso prilagojeni ravni študijskega programa;
- zastarelost vsebin študijskega programa.

Akreditacija ni bila podaljšana enemu študijskemu programu, saj se od prve akreditacije ni izvajal, zato ni bilo mogoče preveriti kakovosti organizacije in izvedbe študija ter ugotavljati napredka.

Svet je akreditacijo za polno obdobje podaljšal 16 visokošolskim zavodom, pri čemer je šlo v dveh primerih za preoblikovanje visokošolskega zavoda. Dvema visokošolskima zavodoma je akreditacijo podaljšal za krajše obdobje in kot pomanjkljivosti ugotovil predvsem:

- nestabilnost kadrovske strukture bodisi v smislu kadrovske zasedbe bodisi ustreznosti nosilcev oziroma izvajalcev glede na študijska oziroma znanstvena področja, na katerih zavod opravlja svojo dejavnost;
- nezadostno izkazovanje znanstveno-raziskovalnih dosežkov na področju študijske dejavnosti, kadar vlagatelj ni izkazal pomembnih in aktualnih znanstveno-raziskovalnih projektov, raziskav in objav na ravni zavoda, nosilcev ali izvajalcev študijske dejavnosti.

Akreditacije ni podelil:

- 5 študijskim programom;
- 2 samostojnima visokošolskima zavodoma.

Prva akreditacija ni bila podeljena 10 % presojanih študijskih programov. Razlogi za zavrnitev so bili predvsem:

- neustreznost visokošolskih učiteljev glede na področje študijskega programa;
- nezadostno izkazovanje znanstveno-raziskovalnih dosežkov na področju študijskega programa, kadar vlagatelj ni izkazal pomembnih in aktualnih znanstveno-raziskovalnih projektov, raziskav in objav na ravni zavoda, nosilcev ali izvajalcev;
- neustrezno utemeljena zaposljivost diplomantov ali potreba po študijskem programu;
- neskladnost vsebine študijskega programa s študijskim področjem.

Razlogi za zavrnitev akreditacije visokošolskima zavodoma so bili v glavnem:

- neustrezno urejeno praktično izobraževanje študentov (nezadostno število mest za praktično izobraževanje, podjetja, s katerimi so sklenjeni dogovori, nimajo primernih učnih mest oziroma delovnega okolja);
- slaba stabilnost kadrovske zasedbe zaradi velikega deleža pogodbeno zaposlenih visokošolskih učiteljev, ki niso aktivno vpeti v znanstveno-raziskovalno, strokovno ali umetniško delo na zavodu;
- neizkazana vpetost v okolje in zaposljivost diplomantov;
- neizpolnjevanje materialnih pogojev.

Agencija opravlja tudi zunanje evalvacije višjih strokovnih šol. Svet je mnenje o doseganju z zakonom predpisanih standardov sprejel za 17 višjih strokovnih šol,

od tega jih je 6 prejelo mnenje s pridržkom. Pri slednjih je svet ugotovil naslednje najpogostejše nepravilnosti:

- neustrezno izvajanje praktičnega izobraževanja;
- neučinkovit ali formalno neustrezen notranji sistem kakovosti;
- s predpisi neskladna organizacija zavoda (sestava organov);
- neustrezna vpetost v okolje in sodelovanje z gospodarstvom.

Pregled odločitev sveta o podelitvi akreditacije za krajše obdobje, izdanih mnenjih s pridržkom ali zavrnitvah akreditacije pokaže, da so pomanjkljivosti predvsem pri visokošolskih učiteljih, znanstveno-raziskovalnem, strokovnem in umetniškem delu ter vpetosti v okolje.

Navedena področja so še posebej problematična, ker so z zakonskimi in podzakonskimi akti razmeroma ohlapno opredeljena, zaradi česar so pritožniki v pritožbenih postopkih pogosto zelo uspešni.

V primerjavi z letom 2012 se je v letu 2013 znatno povečalo število postopkov za podaljšanje akreditacije študijskih programov. Razlog je predvsem v tem, da se je čedalje več študijskim programom, ki so bili med prvimi prenovljeni v skladu z bolonjsko prenovo, po 7 letih iztekala akreditacija.

Svet je sprejel tudi prve odločitve o evidentiranju visokošolskega transnacionalnega izobraževanja (v evidenco sta bili vpisani 2 pogodbi za visokošolsko transnacionalno izobraževanje - VTI) in odločal o razmeroma velikem številu pritožb in o ponovljenih postopkih glede na leto 2012.

Posebej je potrebno izpostaviti dejstvo, da je agencija v letu 2013 predčasno podaljšala akreditacije vsem štirim slovenskim univerzam, ki izobražujejo kar 88 % vseh študentov v Sloveniji.

B) VZPOSTAVITEV CELOVITEGA INFORMACIJSKEGA SISTEMA AGENCIJE (dejavnost iz akcijskega načrta za 2013)

Agencija pri sprejemanju in obdelovanju vlog za akreditacijo oziroma zunanjo evalvacijo že uporablja standardiziran internetni elektronski obrazec, v letu 2012 ga je nekoliko posodobila. Tako vlagatelji kot strokovne službe opozarjajo na pomanjkljivosti elektronskega obrazca oziroma elektronskega vlaganja in obravnave vlog v postopkih. Trenutna zasnova elektronskega delovanja ne omogoča bistvene nadgradnje sistema. Za kakovostnejše, preglednejše in varnejše delovanje bo potreben temeljito prenovljen elektronski obrazec, ki bo odpravil pomanjkljivosti ter omogočal neprekinjen razvoj in posodabljanje glede na zahteve in naravo dela agencije. Načrtovan je kot del celovitega informacijskega sistema agencije. V letu 2012 in predvsem v letu 2013 so bile izvedene naslednje aktivnosti:

- na podlagi pridobljenih izkušenj so bili natančno izdelani postopki, povezani z

obravnavanjem vlog za akreditacije in zunanje evalvacije ter za sporočanje

podatkov drugim deležnikom (vlagatelj - agencija – MIZŠ;

- dva sestanka z visokošolskimi zavodi, zato da se vlagateljem predstavi struktura bodočega informacijskega sistema, razloži prednosti, ki jih bo ponujal uporabnikom, ter zbere predloge za optimizacijo in izboljšanje uporabniške izkušnje.
- več delovnih srečanj z MIZŠ, saj bo informacijski sistem temeljil na platformi eVŠ, ki že deluje in omogoča vodenje evidenc prijavljenih za subvencionirano bivanje študentov, eVŠ evidenc visokošolskih zavodov, eVŠ evidenc študijskih programov, eVŠ evidenc študentov in diplomantov, eVŠ evidenc prijavljenih za vpis, eVŠ evidenc izvajalcev visokošolske dejavnosti, eVŠ evidenc zasebnih visokošolskih učiteljev. Ker ZViS v 82. členu določa, da si določene podatke MIZŠ brezplačno pridobi od agencije oziroma visokošolskih zavodov, je zelo pomembno, da sta informacijski sistem agencije in eVŠ med seboj usklajena in da je omogočena medsebojna izmenjava skupin podatkov, ki sta jih oba sistema dolžna zagotavljati v skladu z lastnimi pristojnostmi in nalogami, hkrati pa je treba zagotoviti, da se vlagateljem delo ne bo podvajalo ali oteževalo.

Nadaljnja pot razvoja informacijskega sistema agencije je naslednja. Spomladi leta 2014 bo opravljeno javno naročilo (priprava razpisne dokumentacije, izdelava elaborata, izbira izvajalca), elektronski obrazec pa naj bi bil pripravljen do začetka leta 2015.

Prestavitev dokončne vzpostavitve celovitega informacijskega sistema agencije v leto 2015 ne bo slabo vplivala na delovni proces, saj so se elektronski obrazec za oddajo vlog za akreditacije in zunanje evalvacije ter druge spletne aplikacije posodobile tako, da pri delu ni večjih težav. Se pa zavedamo pomembnosti informacijskega sistema za bodoče delovanje agencije. Predvsem bo uporaben pri pripravi preglednih poročil.

Presoja uspešnosti pri doseganju cilja (uresničevanju nalog)

aktivnost: Vzpostavitev celovitega informacijskega sistema		
Naloga	Izvedba in odgovornost	Naloga opravljena DA/ NE/ DELNO
Priprava razpisne dokumentacije.	strokovna	da
Objava javnega razpisa in izbira izvajalca.	služba/ direktor	ne; načrtuje se v juniju 2014
Sodelovanje pri oblikovanju in aplikaciji podpornega informacijskega sistema.		končujejo se postopki; pripravlja se razpis za javno naročilo
Povezanost s sistemom e-VŠ.		delno; v usklajevanju

Cilj ni bil v celoti dosežen. Cilj vzpostavitve prenovljenega celovitega informacijskega sistema je učinkovitejše, racionalnejše in kakovostnejše delo, poenostavitev akreditacijskih in evalvacijskih postopkov ter drugih delovnih

procesov na agenciji. Poenostavilo se bo tudi zbiranje podatkov in priprava poročil.

C) VPIS STROKOVNJAKOV V REGISTER AGENCIJE, PRENOVA NJIHOVEGA IZOBRAŽEVANJA IN REGISTRA (dejavnost iz akcijskega načrta za 2013)

Komisija za odpiranje prijav kandidatov za vpis v register strokovnjakov, ki jo sestavljajo člani sveta, se je v letu 2013 sestala dvakrat. Obravnavala je 21 prijav, 15 od teh je bilo prijav študentov. Svet je namreč v začetku leta obravnaval problematiko pomanjkanja strokovnjakov študentov v registru, in sicer doktorskih študentov in študentov višjih strokovnih šol.

Svet je do konca leta 2013 v register strokovnjakov vpisal 138 slovenskih strokovnjakov in 15 strokovnjakov študentov. V letu 2013 je na posebno povabilo vpisal 8 strokovnjakov na deficitarnih področjih ter strokovnjakov, ki imajo vodstvene izkušnje in izkušnje s področja kakovosti v visokem šolstvu. 2 strokovnjaka študenta je vpisal po uspešno končanem drugem delu usposabljanja, ki se je začelo jeseni 2013. O preostalih kandidatih bo odločal sproti, po opravljenem obisku oziroma ogledu zavoda ali šole.

V letu 2013 je svet agencije za presoje v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih imenoval 110 skupin strokovnjakov. Od tega so nekatere skupine zaradi združitve postopkov presojale po več študijskih programov. Največ imenovanj je bilo na začetku in koncu leta 2013.

Presoja uspešnosti pri doseganju cilja (uresničevanju nalog)

1. aktivnost: vpis izkušenih strokovnjakov v register (v skladu s spremembo Meril za uvrstitev v register strokovnjakov); prenova registra		
Naloga	Izvedba in odgovornost	Naloga opravljena DA/ NE/ DELNO
Razpošiljanje vabila sveta agencije priznanim oz. mednarodno uveljavljenim strokovnjakom za kakovost v visokem in višjem šolstvu.	strokovna služba/ svet agencije, direktor	da
Priprava seznama strokovnjakov z njihovimi referencami za potrditev na seji sveta agencije.		da
Prenova oziroma preoblikovanje registra strokovnjakov in stalno posodabljanje	sektor za kakovost/direktor	da;
Naloga	Izvedba in odgovornost	Naloga opravljena DA/ NE/ DELNO
Anketiranje strokovnjakov, vlagateljev,	sektor za kakovost,	da

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

študentov in drugih deležnikov; analiza anket.	skupina za samoevalvacijo agencije/direktor	
Anketiranje strokovnih delavcev o kakovosti obiska (zunanje evalvacije) in analiza anket.	sektor za kakovost/direktor	
Analiza poročil skupin strokovnjakov.		da
Prenova programa usposabljanja/izobraževanja strokovnjakov.	strokovna služba	da; da
Dopolnitev protokola obiska skupine strokovnjakov.		
Priprava etičnega kodeksa strokovnjakov.	strokovna služba/direktor	delno; pripravljena pravila obnašanja

Naloge so bile uresničene. Register strokovnjakov se sproti izboljšuje, podatki v njem se osvežujejo, elektronski obrazec za strokovnjake je pripravljen – vendar še ni uveden v spletno aplikacijo; agencija si je pridobila izkušene strokovnjake na deficitarnih študijskih, znanstvenih oz. umetniških področjih.

Ob koncu leta 2013 je bilo prvo usposabljanje kandidatov za vpis v register strokovnjakov agencije po prenovljenem programu usposabljanja kandidatov za vpis v register strokovnjakov. Cilji prenovljenega programa so: kandidati usvojijo kompetence za delo v skupinah strokovnjakov, pregled dokumentacije (vloge z dokazili), obisk zavodov/šol in pisanje poročil, vendar je veliko večji poudarek na praktičnem izobraževanju z več konkretnimi primeri (primeri iz »pravih« akreditacijskih postopkov).

Novost je drugi del, v katerem se morajo kandidati obvezno udeležiti bodisi ogleda v postopku prve akreditacije visokošolskega zavoda ali študijskega programa bodisi evalvacijskega obiska. Svet na podlagi opravljenega izobraževanja, mnenja strokovnega delavca in skupine strokovnjakov, ki se ji kandidat pridruži, odloča o njegovem vpisu v register.

D) NOVI DELOVNI MESTI IZ SREDSTEV ESS

V letu 2013 je bila z akcijskim načrtom za leto 2013 predvidena zaposlitev dveh novih delavcev v sektorju za splošne zadeve (1) in v sektorju za kakovost (1): arhivar in prevajalec.

V skladu z delovnim načrtom je bilo objavljeno delovno mesto arhivarja v sektorju za splošne zadeve. Izveden je bil postopek izbire in nova delavka se je na tem mestu zaposlila junija 2013.

Delovno mesto prevajalca še ni bilo razpisano, predvidoma bo v letu 2014.

Presoja uspešnosti pri doseganju cilja (uresničevanju nalog)

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

1. aktivnost: Zaposlitev novih delavcev, financiranih s sredstvi ESS		
Naloga	Izvedba in odgovornost	Naloga opravljena DA/NE/ DELNO
Objava razpisa za zasedbo novega delovnega mesta v sektorju za splošne zadeve. -arhivar	sektor za splošne zadeve	da
Izbira delavca		da
Objava razpisa za zasedbo delovnega mesta v sektorju za kakovost - prevajalec		ne

Kljub kadrovske okrepitvi je iz samoevalvacijskega poročila razvidno, da so nekateri sodelavci v primerjavi z drugimi sodelavci preveč obremenjeni. Strokovni delavci so organiziranost dela strokovne službe in vključenost v vodenje in upravljanje agencije nizko ocenili tudi v prejšnji anketi o zadovoljstvu zaposlenih. Delo na agenciji ovira tudi negotovost skupine zaposlenih za določen čas po projektu ESS, kar slabo vpliva na motivacijo vseh zaposlenih na agenciji.

E) SODELOVANJE PRI RAZVOJU VISOKEGA ŠOLSTVA

Poslanstvo agencije vsebuje tudi stalno sodelovanje z ministrstvi in drugimi organizacijami pri oblikovanju in določanju nacionalne zakonodaje oziroma predpisov s področja visokega in višjega strokovnega šolstva, in sicer z aktivno udeležbo v delovnih skupinah, na različnih srečanjih, z oblikovanjem predlogov za zakone in druge akte. Roki za te naloge so odvisni od zunanjih deležnikov – praviloma od MIZŠ.

Predvidene spremembe Zakona o visokem šolstvu (ZViS UPB7, 40/2012-ZUJF, 57/2012-ZPCP-2D, 109/2012) so povsem v skladu z Nacionalnim programom visokega šolstva 2011-2020. Gre predvsem za naslednje spremembe, ki urejajo tudi delovanje agencije: definicije posameznih pojmov (dislocirana enota, kraj izvajanja, sedež, eVŠ), prehod na institucionalno evalvacijo in samo prvo akreditacijo novih študijskih programov, skrajšanje obdobja veljavnosti akreditacije s 7 let na 5 let, ponoven premislek pri ustanavljanju novih univerz, fakultet in visokošolskih zavodov, premislek o uporabi splošnega upravnega postopka pri postopkih evalvacij in akreditacij, transnacionalno izobraževanje, sestava pritožbene komisija pri agenciji, nujna uskladitev nekonsistentnih določb ZViS: roki za oddajo vlog in pristojnost; neusklajenost s prehodnimi določbami zakona ipd.

Presoja opravljenih nalog (uresničevanja izvedbenih ciljev)

1. IZVEDBENI CILJ: UVELJAVLJANJE NACIONALNEGA PROGRAMA VISokeGA ŠOLSTVA 2011–2020 NA PODROČJU KAKOVOSTI IN INTERNACIONALIZACIJE TER AKTIVNO SODELOVANJE PRI PRENOVI ZAKONA O VISOKEM ŠOLSTVU		
Aktivnost: Sodelovanje pri pripravi novega zakona o visokem šolstvu		
Naloga	Izvedba in odgovornost	Naloga opravljena DA/NE/ DELNO
Priprava predlogov za spremembo ZViS	strokovna služba/ direktor, svet agencije	da
2. IZVEDBENI CILJ: OBLIKOVANJE IN IZVAJANJE ENOTNIH KRITERIJEV IN STANDARDOV INTERNACIONALIZACIJE VISokeGA ŠOLSTVA		
Aktivnost: Priprava meril za visokošolsko transnacionalno izobraževanje		
Naloga	Izvedba in odgovornost	Naloga opravljena DA/NE/ DELNO
Priprava sprememb Meril za visokošolsko transnacionalno izobraževanje in prečiščenega besedila Posveti z deležniki.	strokovna služba; delovna skupina sveta/ svet agencije	da delno (na obiskih zavodov)
Analiza pogojev za izvajanje visokošolskega transnacionalnega izobraževanja v drugih državah, spremljanje razvoja tega izobraževanja oz. izobraževanja po skupnih študijskih programih.	strokovna služba/ direktor	delno; stalna naloga
3. IZVEDBENI CILJ: SODELOVANJE PRI OBLIKOVANJU NACIONALNEGA OGRODJA KVALIFIKACIJ		
Aktivnost: Sodelovanje pri oblikovanju nacionalnega ogrodja kvalifikacij		
Naloga	Izvedba in odgovornost	Naloga opravljena DA/NE/ DELNO
Sodelovanje na delovnih sestankih, posvetih, konferencah.	sektor za kakovost/svet/ direktor	da
4. IZVEDBENI CILJ: RAZVOJ IN SKRB ZA UVAJANJE ENOTNIH KRITERIJEV IN STANDARDOV ŠTUDIJSKIH PROGRAMOV		
Aktivnost: Stalno sodelovanje z deležniki v visokem šolstvu in višjem strok. izobraževanju ter strokovnjaki agencije pri izmenjavi izkušenj, primerov dobrih praks in potreb		
Naloga	Izvedba in odgovornost	Naloga opravljena DA/NE/ DELNO
Organizacija posveta z deležniki in strokovnjaki o razvoju standardov kakovosti.	svet agencije/ direktor	da

Agencija je bila v drugi polovici leta 2013 povabljena v delovno skupino za pripravo sprememb ZViS v delu, ki ureja delovanje agencije. V delovni skupini so bili poleg predstavnikov MIZŠ še predstavniki univerz, samostojnih (zasebnih) visokošolskih zavodov, študentov, sindikata, delodajalcev.

Agencija je predlagala, da bi novela zakona:

- vsebovala prehod na institucionalno akreditacijo oziroma zunanjo evalvacijo – programske akreditacije se ohranijo le ob prvi akreditaciji novih študijskih programov, v postopku podaljšanja akreditacije pa se njihova izvedba preverja med zunanjo evalvacijo, ki je pogoj za podaljšanje akreditacije zavodu in s tem tudi programom, ki jih izvaja. Skupina neodvisnih strokovnjakov bi morala imeti pristojnost, da med obveznim obiskom zavoda določi (odloči), katere programe oziroma njihovo izvedbo bo podrobneje preverjala (seveda po vnaprej določenih pogojih oz. merilih). Ključne programe, katerih izvedba se bo podrobneje preverjala, lahko vnaprej določi tudi svet agencije;
- skrajšala obdobja veljavnosti akreditacije s 7 let na 5 let: zavod bi moral podaljšati akreditacijo vsakih 5 let;
- uredila transnacionalno izobraževanje, tako da bi bile upoštevane različne oblike tega izobraževanja – tudi dislocirane enote visokošolskega zavoda v tujini ipd.;
- uredila (opredelila) dislocirane enote (podružnice) visokošolskega zavoda in njegovo preoblikovanje;
- natančneje določila akreditacijske in evalvacijske postopke ter pravice vlagateljev v postopkih, s čimer bi se lahko uzakonila le smiselna uporaba ZUP);
- uskladila nekonsistentne določbe: roki za oddajo vlog in pristojnost; neusklajenost s prehodnimi določbami zakona.

Poleg tega naj bi bila jasnejša določitev pravno-organizacijske oblike agencije, drugačna sestava pritožbene komisije, uredila naj bi se opredelitev kompetenc oziroma učnih izidov ob upoštevanju dejstva, da se v evropskem visokošolskem prostoru večinoma uporablja besedna zveza »learning outcomes«, agencija naj bi imela možnost, da zaračunava akreditacijske in evalvacijske storitve.

Ob koncu leta 2013 so potekale različne diskusije v medijih in ob okroglih mizah o osnutku sprememb ZViS-1, hkrati se je njegovo besedilo dvakrat spremenilo. V začetku leta 2014 so se razprave nadaljevale, vendar je usoda sprememb zakona še povsem negotova.

Merila za visokošolsko transnacionalno izobraževanje so bila sprejeta marca 2012 in objavljena v uradnem listu (Ur. i. RS, št. 18/2012). Usklajevanje pred sprejetjem je bilo dolgotrajno, ker določbe ZViS niso upoštevale različnih oblik tega izobraževanja, na kar je agencija ves čas opozarjala pristojno ministrstvo. To področje še vedno ni urejeno tudi po uveljavitvi novele ZViS na začetku leta 2013 (1. 1. 2013), kljub spremenjenim določbam, ki urejajo transnacionalno

izobraževanje. Namesto da bi zadnja sprememba ZViS to področje uredila tako, da bi lahko agencija presojala najrazličnejše oblike takega izobraževanja, med katere spadajo tudi na primer dislocirane enote v tujini, je po eni strani odvzela agenciji pristojnost, ki jo je imela do spremembe (konca leta 2012), to je dajanje soglasij k pogodbam za transnacionalno izobraževanje, po drugi strani pa ji naložila naloge, ki jih ima center ENIC NARIC v okviru ministrstva (evidentiranje visokošolskih zavodov, ki želijo izobraževati v Sloveniji) in ki nimajo povezave s temeljno dejavnostjo agencije, to je zunanjim presojanjem kakovosti. Agencija je imela prav zato pri usklajevanju meril za transnacionalno izobraževanje s spremembami ZViS kar nekaj težav. V letu 2013 so bila na svetu agencije sprejeta dopolnila k merilom za transnacionalno izobraževanje (Ur. l. RS, št. 38/2013). Dodaten zaplet je nastal v juniju 2013 zaradi domnevne "nezdržljivosti 33.c člena ZViS skupaj s sekundarno zakonodajo v njegovem okviru s členoma 49 in 56 v povezavi s členom 54 PDEU ter s členi 10, 13 in 16 evropske direktive 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu." Težava je predvsem v tem, da je država Slovenija v preteklosti verjetno opredelila visokošolsko izobraževanje kot storitve. Zaplet se nadaljuje tudi v letu 2014.

V aprilu 2013 sta se direktor in članica sveta agencije udeležila celodnevne posveta različnih deležnikov o slovenskem ogrodju kvalifikacij. Nujno je, da zakonodajalec čimprej sprejme Zakon o nacionalnem ogrodju kvalifikacij. To je še posebej pomembno zaradi uvrščanja in presojanja učnih izidov, ki si jih pridobijo študenti oziroma diplomanti. Agencija je že v letu 2012 sodelovala pri pripravi gradiva, ki se nanaša na področje visokega šolstva, v zaključnem poročilu »Umeščanje slovenskega ogrodja kvalifikacij v evropsko ogrodje kvalifikacij za vseživljenjsko učenje in evropsko ogrodje visokošolskih kvalifikacij«.

Agencija si je prizadevala za sprotno odgovarjanje vlagateljem, visokošolskim zavodom, višjim strokovnim šolam, študentom, novinarjem, ministrstvom in drugim na njihova vprašanja, izboljšala je svetovanje in pomoč strokovnjakom. Mesečno je osveževala podatke o akreditacijah in zunanjih evalvacijah na svojih spletnih straneh ter jih sproti sporočala ministrstvu, pristojnemu za visoko in višje šolstvo, skupaj z odločbami in drugimi dokumenti, potrebnimi za osveževanje in vpis podatkov v razvid.

Direktor agencije je v v novembru in decembru 2013 obiskal tri državne univerze in 6 zasebnih visokošolskih zavodov (UL, UM, UP, UNG, EVRO-PF, DOBA, ECM-ACE, VŠZNJ, GEA-College). Dva zavoda se nista odzvala na pobudo za obisk. Direktor je v razgovorih predstavnike zavodov na kratko seznanil z dejavnostjo agencije in s stanjem v visokem šolstvu (oktober 2013), z opravljenim delom na agenciji – predvsem gre za podaljšanje akreditacije vsem štirim univerzam – in s prihodnjim delom, predvsem s postopki podaljšanja akreditacije študijskih programov. Posameznih akreditacijskih postopkov ni komentiral, predstavil pa je izsledke zunanje evalvacije agencije ter predstavnike zavodov obvestil o vpisu agencije v EQAR in podpisu sporazuma MULTRA. Na državnih univerzah je opozarjal na 1. del standardov ESG. Gre za kulturo kakovosti in nujnost, da so

vsi pritožbeni postopki tako za delavce kot za študente javno objavljeni in dosegljivi na spletnih straneh. Omenil je prizadevanja za spremembo ZViS, ki bi omogočila takojšen prehod na institucionalno evalvacijo z dvema obiskoma in krajši rok veljavnosti akreditacije (5 let). Programska evalvacija bi bila, razen prve akreditacije, v pristojnosti visokošolskih zavodov, četudi je v NPVŠ 2011-2020 predlagano drugače. Zavodom je predlagal, da spodbudijo tako učitelje kot študente k prijavi za strokovnjake agencije. V splošnem so zavodi omenili dobro komunikacijo s strokovnimi službami na agenciji. Cenijo delo agencije, želijo pa, da se preuči možnost hitrejšega reševanja postopkov. Omenjajo obremenitev z zbiranjem različnih podatkov zaradi postopkov, za katere pa se kasneje izkaže, da so lahko zelo uporabni pri načrtovanju in določanju prihodnjih nalog in pripravi akcijskih načrtov. Zasebni zavodi so izpostavili problem knjižnic. Pogodbe z mestnimi knjižnicami in dober informacijski sistem naj bi zadoščali za formalno izpolnitev zahtevanih kriterijev. V zvezi s stabilnostjo kadrovske zasedbe zasebni zavodi menijo, da je zahtevana redna zaposlitev (npr. pri visokošolskih strokovnih programih) formalizem, saj je pri teh programih potrebno vključevanje strokovnjakov iz prakse, pri podiplomskih programih pa iz znanstveno-raziskovalnih institucij. Nova zakonodaja bi morala primerno urediti status študija na daljavo, bolje opredeliti kriterije za preoblikovanje zavodov ter regulirane poklice. Omenjena je bila tudi problematika dislociranih enot v tujini v povezavi s transnacionalnim izobraževanjem. Pohvalili so namero agencije za obiske na zavodih.

Tovrstni obiski so odlična priložnost, da se zavodom predstavi tudi svet agencije. Še posebej bi bilo primerno, da se člani sveta pridružijo na obiskih tistih zavodov, za katere je svet pogosteje ugotavljal pomanjkljivosti, da bo mogoče komentirati tudi odločitve sveta. Agencija mora skrbeti za pravilno uporabo materialnega prava in dobre utemeljitve končnih odločitev v akreditacijskih in evalvacijskih postopkih. Direktor bo obiske nadaljeval v letu 2014.

F) MEDNARODNO SODELOVANJE, VČLANITEV V ENQA

Največji dosežek agencije v letu 2013 je bil **vpis agencije v EQAR** (že podrobno opisano na 12. strani poročila).

Decembra 2013 je agencija v Haagu na Nizozemskem podpisala mednarodni sporazum o vzajemnem priznavanju akreditacijskih odločitev pri skupnih študijskih programih v okviru ECA. Sporazum velja tri leta. Na tak način se agencija zavzema za internacionalizacijo visokega šolstva v domačem in evropskem visokošolskem prostoru. Poleg tega se večata njena vloga in pomen v mednarodnem prostoru, kar pripomore k boljši prepoznavnosti slovenskega visokošolskega prostora in uveljavljanju slovenskih diplom.

Poleg tega je agencija tudi v letu 2013 zelo intenzivno sodelovala pri naslednjih projektih ECA:

- **JOQAR** (Joint programmes: Quality Assurance and Recognition of degrees awarded): agencija je bila koordinator enega izmed pilotnih akreditacijskih

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

procedur, katerega splošni cilj je olajšati akreditacije in priznavanje programov Erasmus – Mundus (in skupnih študijskih programov na splošno). Agencija je delovala v usmerjevalni skupini (steering group) in delovni skupini (working group). V mesecu marcu 2013 je pripravila prvo akreditacijsko poročilo po JOQAR metodologiji ter na podlagi tega sprejela odločitve o akreditaciji skupnega magistrskega študijskega programa, ki so jo kasneje vzajemno sprejele in priznale tudi ostale, v programu sodelujoče, agencije za zagotavljanje kakovosti. Poleg tega je sodelovala v delovni skupini, ki se je v februarju 2013 sestala v Madridu ter oktobra 2013 v Ljubljani.

- **ECApedia, EEEP in Crossroads:** glavni cilj je v obliki registra predstaviti kvalifikacije, ki se podeljujejo v okviru javno priznanih oziroma akreditiranih evropskih visokošolskih zavodov in študijskih programov. Te kvalifikacije so predstavljene z vidika visokošolskega sistema, katerega del so tudi informacije o nacionalnih organih za zagotavljanje kakovosti in akreditacijo ter organih za priznavanje pridobljenih kvalifikacij. V letu 2013 smo aktivno sodelovali tudi pri temeljiti prenovi spletnih strani in vsebin konzorcija ECA (<http://ecahe.eu/>) ter bili vključeni v izgradnjo in implementacijo ECA's Expert Exchange Platform (<http://ecahe.eu/home/eeep/>), ki predstavlja platformo za izmenjavo strokovnjakov agencij, vključenih v konzorcij ECA.
- **CeQuInt** (Certificate for Quality of Internationalisation): namen projekta, ki je bil izbran v okviru Lifelong Learning Programme (Erasmus); Erasmus Multilateral projects septembra 2012, je izboljšati in pospešiti proces internacionalizacije visokega šolstva ter razvoj metodologije merjenja internacionalizacije, tako na programski kot na institucionalni ravni. Uspešna evalvacija bo vodila do evropskega certifikata internacionalizacije. Agencija sodeluje v usmerjevalni skupini (steering group) ter je v letu 2013 sodelovala pri izdelavi pilotne metodologije, usposabljanja strokovnjakov na Dunaju ter izvedla vse organizacijske postopke za evalvacijo študijskega programa, ki bo potekala marca 2014 na Ekonomski fakulteti, Univerze v Ljubljani. Evalvacija z mednarodno skupino strokovnjakov s področja internacionalizacije visokega šolstva tokrat ne bo namenjena presoji standardov kakovosti zaradi podelitve akreditacije oziroma njenega podaljšanja, pač pa presoji standardov kakovosti internacionalizacije in podelitvi certifikata. V marcu 2013 je tudi gostila sestanek usmerjevalne skupine, ki je potekal v Ljubljani.

Okrepljeno mednarodno delovanje agencije v letu 2013 se kaže tudi v nadaljevanju že prej omenjenega sodelovanja z ECA (<http://ecahe.eu/>), katerega polnopravna članica je, saj je poleg udeležbe na letnih skupščinah in raznih seminarjih prvič dejavno sodelovala v različnih projektih. V okviru CEENQA (Central and Eastern European Network of Quality Assurance Agencies in Higher Education– <http://www.ceenqa.eu>) je bil direktor agencije izvoljen v izvršni odbor CEENQA.

Poleg naštetega so se zaposleni udeleževali različnih konferenc, delavnic ter usposabljanj, tako doma kot v tujini. Odzvali so se tudi na različna povabila tujih

mednarodnih akreditacij ter sodelovali na srečanjih, kot so: AACSB, EUA IEP. V prihodnje si bo agencija prizadevala za še tesnejše sodelovanje in izmenjavo osebja z drugimi agencijami za zagotavljanje kakovosti v evropskem visokošolskem prostoru. V postopku je tudi včlanitev agencije v Mednarodno mrežo agencij za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu (INQAAHE).

Eden izmed pomembnejših strateških ciljev agencije je tudi polnopravno članstvo agencije v ENQA (www.enqa.eu). Agencija predvideva, da bo prošnjo za polnopravno članstvo v ENQA oddala spomladi leta 2014. ENQA posreduje informacije, izkušnje in dobre prakse na področju zagotavljanja kakovosti v visokem šolstvu evropskim agencijam za zagotavljanje kakovosti, javnim organom in visokošolskim zavodom.

Agencija – kandidatka za včlanitev v ENQA – se bo presojala predvsem po 2. in 3. delu standardov ESG. Agencija mora pripraviti izčrpno samoevalvacijsko poročilo in zbrati vrsto dokumentov o svojem delovanju. Tega izziva se je lotila v drugi polovici leta 2013. Pripravila je že izčrpno samoevalvacijsko poročilo, ki vsebuje tudi presojo po standardih ESG in presojo uresničevanja priporočil, ki sta jih dala mednarodna skupina presojevalcev ter odbor EQAR.

Že v letnem delovnem načrtu za leto 2013 so bile navedene aktivnosti za včlanitev v ENQA.

FINANČNI VIRI

REALIZACIJA CELOTNEGA DRŽAVNEGA PRORAČUNA AGENCIJE ZA LETO 2013

PP	Politika / Glavni program / Podprogram / Proračunska postavka	Sprejeti proračun 2013 (v EUR)	Veljavni proračun 2013 (v EUR)	Realizacija proračuna 2013 (v EUR)	Delež realizacije proračuna v veljavnem proračunu
1	2	3	4	5	6 = 5 / 4
	02 – Vis. šolstvo, znanost, tehnologija in informacijska družba				
	0201 – Vis. šolstvo				
	020101 – Vis. izobraževanje				
9885	Plače	298.000	295.849,43	295.849,43	100 %
9886	Materialni stroški	133.041,32	130.769,98	130.769,98	100 %
9887	Investicije	1.827,68	1.827,68	1.827,68	100 %
9888	Kakovost vis. šolstva	50.000	38.001,61	38.001,61	100 %
9889	Kakovost, konkurenčnost in	*808.350	*808.350	709.457,24	87,77 %

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

PP	Politika / Glavni program / Podprogram / Proračunska postavka	Sprejeti proračun 2013 (v EUR)	Veljavni proračun 2013 (v EUR)	Realizacija proračuna 2013 (v EUR)	Delež realizacije proračuna v veljavnem proračunu
1	2	3	4	5	6 = 5 / 4
	odzivnost vis. šolstva – ESS – 07-13 – EU				
9890	Kakovost, konkurenčnost in odzivnost vis. šolstva – ESS – 07-13 – slovenska udeležba	*142.650	*142.650	125.211,11	87,77 %

* Na začetku leta 2013 je bila višina sprejetega in veljavnega proračuna pri sredstvih ESS 2.520.550 EUR (9889=2.142.467,50 EUR in 9890=378.082,50 EUR). Po rebalansu 2013 se je sprejeti in veljavni proračun znižal na 1.643.524 EUR (9889=1.399.888 EUR in 9890=243.636 EUR). Za tem so se sredstva z Odločbo št. OP RČV/3/3/001-3-NAKVIS o spremembi Odločbe št. OP RČV/3/3/001-0-NAKVIS o dodelitvi sredstev za operacijo »Vzpostavitev nacionalnega sistema za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu 2010 – 2014« zmanjšala na 951.000 EUR (9889=808.350 EUR in 9890=142.650 EUR). V primerjavi z letom 2012 so se leta 2013 sredstva iz integralnega dela proračuna bistveno zmanjšala, poraba proračunskih sredstev ESS pa se je ustrezno povečala. Neugodno je, da s sredstvi ESS delno krijemo tudi osnovno dejavnost agencije.

Realizacija **razpoložljivih proračunskih sredstev** (plače, materialni stroški, investicije, kakovost visokega šolstva) sprejetega proračuna Nacionalne agencije Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu je v letu 2013 znašala **100 %**.

100 % realizacija razpoložljivih proračunskih sredstev je nastala zaradi:

- Zakona o spremembi in dopolnitvah zakona o sistemu plač v javnem sektorju (Uradni list RS, št. 46/2013)
- rebalansa v mesecu juniju 2013,
- zaradi učinkovite porabe pavšala - določeni stroški so se lahko šteli kot posredni stroški v okviru izvajanja projekta ESS, zato so proti koncu leta 2013 ostala neporabljena proračunska sredstva, ki jih je agencija prerazporedila v splošno proračunsko rezervo (novembra 14.500 EUR, decembra 1.920,30 EUR).

Realizacija razpoložljivih sredstev iz evropskih skladov ESS je v letu 2013 znašala **87,7 %**.

87,7 % realizacija sredstev ESS je nastala zaradi:

- nedokončane informatizacije agencije (vsa plačila so se prestavila v leto

2014 oziroma 2015).

Če poleg razpoložljivih proračunskih sredstev upoštevamo še sredstva ESS, je realizacija sprejetega proračuna v letu 2013 znašala 91,8 %.

Agencija je opravila večino najpomembnejših nalog iz delovnega načrta za leto 2013, in sicer v skladu s strateškimi cilji in usmeritvami ter ob upoštevanju opisnih kazalcev, določenih v obrazložitvi rebalansa državnega proračuna za leto 2013:

- izvajanje akreditacijskih postopkov za visoko šolstvo;
- izvajanje zunanjih evalvacij višjih strokovnih šol;
- ohranitev članstva v reprezentativnih evropskih organizacijah;
- priprava na zunanjo evalvacijo EQAR in ENQA ter
- vzpostavitev in vzdrževanje enotnega informacijskega sistema agencije-delno.

Agencija je tudi v letu 2013 nadaljevala z intenzivnim preverjanjem učinkovitosti in uporabnosti vzpostavljenega sistema zunanjega preverjanja kakovosti visokošolskih zavodov in višjih strokovnih šol, v postopku samoevalvacije je presojala tudi ustreznost in uporabnost akreditacijskih in evalvacijskih postopkov ter meril pri deležnikih. Na podlagi ugotovitev so bili pripravljene predlogi prenovljenih meril za akreditacijo in evalvacijo, v letu 2013 sta bila natisnjena brošura o agenciji in priročnik za strokovnjake, prenovljen je bil program usposabljanja strokovnjakov.

Agencija je preverjala svoj notranji sistem kakovosti, spodbujala visokošolske zavode za vzpostavitev kulture kakovosti na samih inštitucijah, preverjala odzive pri visokošolskih zavodih z anketami in osebnimi obiski, izvedla usposabljanje strokovnjakov-evalvatorjev, izvedla tretji posvet vseh strokovnjakov agencije. Na posvetu so predstavniki Društva slepih in slabovidnih RS in Društva študentov invalidov RS predstavili težave, s katerimi se soočajo študenti s posebnimi potrebami pri študiju. V drugem delu posveta je potekala razprava o spremembi meril in protokolu obiska.

Sodelavci agencije redno sodelujejo pri usposabljanju študentov-presojevalcev kakovosti na sedežu ŠOS.

V spodnji razpredelnici pa so podatki, ki jih je agencija kot neposredni nevladni proračunski porabnik prejela v letih 2012 in 2013.

Integralna sredstva: zagotavljajo plače direktorju in 9 zaposlenim za nedoločen čas

ESS sredstva (do 31.10.2015): zagotavljajo plače 13 zaposlenim za določen čas in stroške vseh evalvacij (akreditacij) in pritožb.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

PRIMERJAVA PORABLJENIH SREDSTEV AGENCIJE (V EUR) V LETIH 2012 IN 2013

		Leto 2012	Leto 2013
INTEGRALNA SREDSTVA			
1	Plače	343.976	295.849
2	Materialni stroški	174.151	130.770
3	Investicije	12.525	1.828
4	Sejnine sveta	75.300	38.000
	1 + 2 + 3 + 4	605.952	466.447
ESS SREDSTVA			
5	Plače	253.379	287.700
6	Stroški akreditacij	432.369	539.618
7	Investicije	3.747	7.349
	5 + 6 + 7	689.495	834.667
	SKUPNA PORABA	1.295.447	1.301.114
	1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7		

Nacionalni program visokega šolstva 2011-2020 nalaga agenciji izredno število nalog, hkrati pa je v 20. ukrepu zapisano: "NAKVIS bo razvil in nenehno posodabljal zunanji sistem zagotavljanja kakovosti ter pri tem vključeval vse visokošolske deležnike

- Pojasnilo: NAKVIS bo oblikoval in posodabljal zunanji sistem zagotavljanja kakovosti v celoti skladno z evropskimi standardi in smernicami za kakovost v visokem šolstvu.
- Financiranje ukrepa: Od leta 2015, ko se izteče (so)financiranje NAKVIS iz projekta Evropskega strukturnega sklada, bo za NAKVIS namenjenih okvirno 6 milijonov evrov na leto iz proračunskih sredstev ter zagotovljena ustrezna rast sredstev glede na obseg dela in zahtevnost delovanja." – konec citata.

Trenutno agencija financira vse dejavnosti (plače, akreditacije, materialne stroške, zunanje strokovnjake, minimalne investicije, svet agencije, pritožbeno komisijo) s približno 1,3 milijona EUR na leto. Če bi od napovedanih 6 milijonov EUR iz NPVŠ 2011-2020 v letu 2015 (ko predvidoma poidejo sredstva ESS) dobila le tretjino sredstev (to je 2 milijona EUR), bi lahko kakovostno delala še naprej. Če teh sredstev ne bo, bo tako delo agencije onemogočeno.

Revizija Računskega sodišča Republike Slovenije

Junija 2012 je Računsko sodišče Republike Slovenije na podlagi sklepa o izvedbi revizije z dne 15. 6. 2012 agencijo obvestilo, da bo opravilo revizijo pravilnosti poslovanja agencije za leto 2011. Prvi sestanek agencije z revizorji računskega sodišča je bil julija 2012, na katerem je bil predstavljen potek revizijskega postopka ter dokumenti oziroma podatki, ki jih je morala agencija pripraviti pred obiskom revizorjev na agenciji. Pregled poslovanja agencije v letu 2011 se je na agenciji začel septembra 2012. Trajal je dobra dva meseca.

V letu 2013 je bil agenciji poslan osnutek revizijskega poročila in agencija je bila hkrati povabljen na razčiščevalni sestanek. Po sestanku je agencija vložila ugovor zoper določena revizijska razkritja. Osnutek in predlog revizijskega poročila sta zaupne narave. V letu 2014 agencija pričakuje končno revizijsko poročilo o poslovanju v letu 2011. Verjetno bo mnenje računskega sodišča negativno.

Priprava finančnega načrta za leti 2014 in 2015

Dne 25. 7. 2013 je bil izdan sklep vlade, kateremu so bili priloženi okvirni limiti za pripravo predloga sprememb proračuna RS za leto 2014 in predloga proračuna RS za leto 2015. Po pregledu finančnega stanja in okvirnih limitov smo ugotovili, da bi bilo z navedenim razrezom proračunskih odhodkov za leti 2014 in 2015 močno ogroženo delovanje agencije, ter o tem obvestili MF. Predvidena integralna sredstva proračuna agencije za leto 2014 so se namreč od rebalansa 2013 zmanjšala za dodatnih 8 %. V letu 2013 so zadoščala le zato, ker so se določeni stroški lahko šteli kot posredni stroški v okviru izvajanja projekta (sredstva ESS). Projekt ESS se bi iztekel 31. 10. 2014, vendar je bil na srečo podaljšan do 31. 10. 2015.

V skladu s splošnim finančnim stanjem v Republiki Sloveniji smo tudi na agenciji sprejeli vrsto ukrepov, s katerimi smo znižali stroške porabe integralnih sredstev že ob rebalansu leta 2012 in tudi v začetku leta 2013 (predvsem smo se omejili na izplačevanje le nujnih fiksnih mesečnih izdatkov, nismo sklepali dodatnih pogodb, kot je na primer varovanje prostorov, zavarovanje povišstva, računalniške in ostale opreme).

Po usklajevalnem sestanku na MF 13. septembra 2013 z državno sekretarko in njeno ekipo in zahvaljujoč dejstvu, da se je financiranje ESS projekta podaljšalo do 31. oktobra 2015. Finančno vzdržna naj bi bila proračuna agencije za leti 2014 in 2015, seveda ob predpostavki, da ne bo vmes restriktivnih rebalansov proračuna RS. Seveda pa je brez dodatnih ukrepov ogroženo stabilno financiranje delovanja agencije po letu 2015.

Eden izmed pogojev za sprejem v ENQA je tudi izpolnjevanja 3.4 standarda ESG. Ta pravi, da naj imajo agencije ustrezna in zadostna sredstva, tako človeška kot finančna, za učinkovito organiziranje in izvajanje postopka/postopkov zunanega

zagotavljanja kakovosti, poleg tega pa tudi zadostna sredstva za razvoj procesov in postopkov.

Zaključni račun za leto 2013

Agencija je 27. februarja 2014 Ministrstvu za finance poslala Poslovno poročilo za leto 2013 in v prvi polovici marca 2013 pripravila še Zaključni račun za leto 2013; račun morajo vsako leto pripraviti vsi neposredni proračunski uporabniki v spletni aplikaciji SAPPRA. Sestavljen je iz poročila o realizaciji finančnega načrta, obrazložitve podatkov bilance stanja, izjave o oceni notranjega nadzora javnih financ ter posebnega poslovnega poročila, ki vsebuje poročilo oziroma informacije o doseženih ciljnih glede na vnaprej postavljene ciljne vrednosti.

Agencija je v Izjavi o oceni notranjega nadzora javnih financ poudarila tveganje, ki ga pač še ne obvladuje dovolj: "Boji se nadaljnjega zmanjšanja sredstev za delo agencije in si bo prizadevala za ohranitev sredstev v letih 2013, 2014 ter za zagotovitev proračunskih sredstev od leta 2015 naprej, ko se bo iztekel projekt ESS. Vsak rebalans in spremembe proračuna to finančno tveganje še dodatno povečajo – čeprav je obveznost stalnega financiranja agencije zapisana v ZViS in v NPVŠ 2011-2020. V NPVŠ 2011-2020 je dodatno zapisano, da bo agencija dobila 6 mio EUR iz proračuna, trenutno opravlja delo le z 1,3 mio EUR na leto (od tega je integralnih sredstev vsako leto manj). Agencija je bila v letu 2013 vpisana v EQAR, eden izmed pogojev vpisa je stabilno dolgoročno financiranje – če tega pogoja ne bo izpolnjevala, ji lahko grozi izbris iz registra."

KADRI

V kadrovskem načrtu agencije so načrtovane zaposlitve delavcev, ki se financirajo iz proračunskih sredstev, v projektni dokumentaciji ESS pa zaposlitve, ki se financirajo iz sredstev ESS.

Ob koncu leta 2012 je bilo na agenciji 19 zaposlenih: v. d. direktorja in 5 zaposlenih v sektorju za splošne zadeve ter 13 zaposlenih v sektorju za kakovost. V letu 2012 se je število zaposlenih občutno zmanjšalo, in sicer tako tistih, financiranih iz proračunskih sredstev, kot onih, financiranih iz sredstev ESS. Kljub temu je agencija opravila večino nalog iz delovnega načrta za leto 2012, za dosego teh ciljev pa so bili zaposleni velikokrat preveč obremenjeni. Ker se število nalog v prihodnje ne bo zmanjševalo, bi bile nujno potrebne dodatne zaposlitve.

V letu 2013 so bili na novo zaposleni 3 strokovni sodelavci in eden za nadomeščanje začasno odsotne delavke zaradi porodniškega dopusta. Sodelavka, ki je bila v.d. direktorja, se je vrnila na svoje delovno mesto. Direktor agencije je začel delo v aprilu 2013.

Na dan 31. 12. 2013 je bilo na agenciji 24 zaposlenih, in sicer: direktor, 18 strokovnih delavcev v sektorju za kakovost in 5 v sektorju za splošne zadeve. V

letu 2013 je bilo torej izvedeno načrtovano povečanje števila zaposlenih iz sredstev ESS za tri strokovne delavce. Za to je bil spremenjen projekt, odobritev spremembe si je agencija pridobila v drugi polovici leta 2012.

Strokovni delavci agencije so v letih 2012 in 2013 opravili skoraj vse naloge iz delovnega načrta, na nekaterih delovnih področjih so načrt celo presegli.

V prihodnje si bo treba še naprej prizadevati za večje število zaposlenih, izboljšanje organizacije dela, pa tudi spremembo ZViS (predvsem prehod na institucionalno evalvacijo), kar bo povzročilo, da agenciji ne bo treba več voditi akreditacijskih in evalvacijskih postopkov velikega števila študijskih programov na leto. S sedanjo kadrovsko zasedbo je poleg drugih nujnih nalog – mednarodno sodelovanje, sodelovanje z deležniki, razvojno delo, precejšnje število pritožb ipd. – nemogoče opraviti toliko dela, ne da bi bili delavci pri tem preveč obremenjeni. Prizadevati si bo treba za pridobitev integralnih proračunskih sredstev za plače tistih delavcev, ki so do oktobra leta 2015 zaposleni po projektu ESS, kar je bilo napovedano in pojasnjeno že v Kadrovskem in finančnem načrtu za leti 2013 in 2014, ki ga je morala agencija poslati MF do 27. 9. 2012.

Načrt integritete

Po Zakonu o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS, št. 69/2011-UPB2; v nadaljevanju: ZIntPK) spada agencija med zavezanca za oblikovanje načrta integritete. Gre za dokumentiran proces načrtovanja, izvajanja, spremljanja, pregledovanja in ukrepanja pri upravljanju s korupcijskimi tveganji in drugimi neetičnimi ravnanji.

Konec maja 2012 je bil sprejet Načrt integritete Nacionalne agencije RS za kakovost v visokem šolstvu. Za pripravo načrta je bila na agenciji imenovana delovna skupina, ki je proučila dejavnike tveganja in jih preverjala na treh področjih: razmere za delo (preglednost in kakovost predpisov in notranjih aktov), zaposleni (strokovno znanje in etično ravnanje pri uresničevanju zakonov in drugih predpisov) ter delovni procesi (organizacija in potek). Ugotovljena tveganja s predlogi ukrepov, njihovimi nosilci in roki za izvedbo (register tveganj) so bila potrjena 25. 5. 2012. Priprava načrta integritete je predvidena vsaki dve leti.

Naslednji načrt integritete je predviden v letu 2014.

SKLEP

Leto 2013 je agencija razmeroma uspešno udeleževala svoje poslanstvo: "Agencija skrbi za razvoj in delovanje sistema zagotavljanja kakovosti v slovenskem visokem šolstvu. Deluje vsebinsko in formalno odgovorno ter svetovalno do vseh deležnikov in udeležencev v terciarnem izobraževanju v skladu z evropskimi in svetovnimi smermi razvoja."

Poleg opravil, ki jih mora agencija opravljati v skladu z zakonom in drugimi akti, je stremela k vzpostavitvi boljšega in spodbudnejšega delovnega okolja, da bi lahko opravila številne in zahtevne naloge iz delovnega načrta. Ob koncu leta 2013 je bilo v Sloveniji 98 visokošolskih zavodov in višjih strokovnih šol, v razvid ministrstva pa je vpisanih 918 študijskih programov, ki se izvajajo na visokošolskih zavodih.

Agencija je bila pri uresničevanju svojega poslanstva dokaj uspešna. Kljub temu da podaljšanje akreditacij univerz spada med zahtevnejše in dolgotrajne postopke, je agencija v letu 2013 podaljšala akreditacijo (in s tem končala postopke) vsem štirim slovenskim univerzam: Univerzi v Ljubljani, Univerzi v Mariboru, Univerzi na Primorskem in Univerzi v Novi Gorici. Vanje je vpisanih kar 88 % vseh študentov v Sloveniji.

Agencija je v letu 2013 dosegla enega izmed pomembnih strateških ciljev. V aprilu 2013 je neodvisna mednarodna skupina presojevalcev opravila zunanjo evalvacijo delovanja agencije v primerjavi z 2. in 3. delom standardov ESG. V ta namen je agencija pripravila obširno samoevalvacijsko poročilo za obdobje od leta 2010 do leta 2012. Poročilo presojevalcev je bilo ugodno in agencija je poleti 2013 oddala prošnjo za vpis v evropski register zaupanja vrednih agencij za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu – EQAR (European Quality Assurance Register for Higher Education – <http://www.eqar.eu>). Mednarodni odbor registra EQAR je 19. oktobra 2013 sprejel odločitev o vpisu agencije v register. Agencija je bila vpisana v register skupaj z estonsko agencijo in agencijo Združenega kraljestva in severne Irske. Akreditacije slovenskih visokošolskih zavodov s študijskimi programi in višjih strokovnih šol so s tem dobile evropsko dodano vrednost.

Agencija si je poskušala pridobiti večje zaupanje visokošolskih in višješolskih deležnikov in širše javnosti ter tudi dosegla večjo prepoznavnost v slovenskem prostoru. Nenehno si je prizadevala za izboljševanje lastne kakovosti, kar je temelj za učinkovit, z vsemi deležniki dogovorjen in splošno priznan sistem zunanjega zagotavljanja kakovosti v visokem in višjem šolstvu. Prav na tem področju je izkazala določen napredek. Leta 2013 je agencija stopila v četrto leto svojega rednega delovanja.

SUMMARY

Slovenian Quality Assurance Agency in Higher Education (hereinafter: the agency) successfully achieved the objectives of its mission in 2013: "Agency provides for the development and functioning of the quality assurance system in higher education in Slovenia. It operates responsibly in terms of form and contents and counsels all stakeholders and participants in tertiary education in line with the European and global directions of development".

In addition to the common tasks which the agency is required to perform in accordance with the law and other legal acts , the agency aimed to establish a better and more supportive work environment to be able to make numerous and demanding tasks in the work plan of quality assurance in higher education. At the end of 2013, there are 98 higher education institutions and higher vocational institutions (entered into the register) together with 918 study programmes in Slovenia.

The agency was successful with its mission. Despite the fact that the reaccreditation of universities is one of the most complex and lengthy procedure, the agency in 2013 extended the accreditation (and thus ending the process) for all four Slovenian universities: University of Ljubljana, University of Maribor, University of Primorska and University of Nova Gorica, which at the same time covers 88% of all Slovenian student population.

Agency in 2013 reached one of the most important strategic objectives. In April 2013, an independent international panel of experts conduct an external evaluation of the agency's work in comparison with European standards and guidelines - European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG - ENQA Part 2 and 3). The agency has prepared a comprehensive self-evaluation report for the period 2010-2012. Evaluation report were favourable and the agency in the summer of 2013 had applied for entry into the european register of trusted quality assurance agencies in higher education EQAR (European Quality Assurance Register for Higher Education - <http://www.eqar.eu>). The board of the register EQAR on 19 October 2013 adopted a decision on enrollment agency in the register. The agency has been entered in the register together with the Estonian agency and the Agency of the United Kingdom and Northern Ireland. Slovenian higher education diplomas and curricula are thereby approved also by European standards.

The agency has acquired improved reputation in Slovenian higher education area by all stakeholders and the general public. We constantly sought to improve our internal quality, which is the foundation for an effective external quality assurance and enhancement in higher education. This was the improvement for 2013. In 2013, the agency has entered the fourth year of its ordinary activities.

n·a·k·v·i·s

Nacionalna agencija Republike Slovenije
za kakovost v visokem šolstvu

s·q·a·a

Slovenian Quality Assurance Agency
for Higher Education

Dodatni viri:

Delovni in finančni načrt za leto 2013

Poslovno poročilo za leto 2013

Samoevalvacijsko poročilo za leto 2013

Zapisniki sej sveta agencije v letu 2013

Zapisi internih sestankov delavcev agencije v letu 2013

Zahvaljujem se prav vsem, ki so sodelovali pri pripravi pričujočega poročila o delu in poslovanju agencije v letu 2013.

dr. Ivan Leban,
maj 2014.